

Rapport

Datum: 9 juni 2005

Rapportnummer: 2005/168

Klacht

Verzoekster klaagt erover dat een medewerkster van de Raad voor de Kinderbescherming, Directie Oost, vestiging Arnhem, in het kader van het onderzoek naar aanleiding van haar verzoek tot wijziging van de geslachtsnaam van haar kinderen:

- niet overeenkomstig de richtlijnen uit het Normenrapport 2000 heeft gehandeld door niet uit te gaan van de feitelijke omstandigheden zoals zij deze aantrof maar zich te verdiepen in het ontstaan van deze omstandigheden en in de rol die ieder van de ouders hierbij heeft gespeeld;
- het onderzoek niet voortvarend heeft uitgevoerd;
- na slechts korte tijd met de kinderen te hebben gesproken, heeft overwogen een beschermingsonderzoek te verrichten;
- eerst een gesprek met de vader van de kinderen in plaats van met verzoekster is aangegaan;
- in het rapport van 3 februari 2003 de volgende opmerkingen heeft geplaatst: "De Raad is van mening dat de kinderen aangaande het verzoek tot naamswijziging vooral lijken mee te resoneren met de ideeën en opstelling van moeder ten aanzien van vader" en "In de gesprekken met de kinderen valt op dat zij nauwelijks oogcontact met de raadsonderzoeker zoeken";
- een onjuist beeld van verzoekster in het raadsrapport van 3 februari 2003 heeft geschetst;
- in het rapport van 3 februari 2003 de kinderen met de achternaam van hun vader heeft vermeld;
- informatie met betrekking tot het privé-leven van verzoekster in het raadsrapport heeft opgenomen terwijl verzoekster zou hebben aangegeven dit niet te willen.

Verder klaagt verzoekster erover dat de adjunct-directeur van de Raad voor de Kinderbescherming, Directie Oost te Zutphen, in haar brief van 10 december 2003 heeft opgemerkt dat de Raad vóór 5 maart 2003 geen gelegenheid had om met verzoekster te spreken over de zorgen die bij de Raad ten aanzien van haar kinderen waren ontstaan. Verzoekster is van mening dat dit in ieder geval tijdens het gesprek op 9 december 2002 besproken had kunnen worden.

Beoordeling

A. Inleiding

Verzoekster is in 1994 gescheiden van haar toenmalige echtgenoot, de heer L. Verzoekster en de heer L. hebben twee minderjarige kinderen, genaamd X (geboren op 11 maart 1990) en Y (geboren op 21 augustus 1993).

Op 5 juli 2001 heeft verzoekster bij de minister van Justitie een verzoek tot geslachtsnaamwijziging van de kinderen ingediend. Zij verzocht de geslachtsnaam van de kinderen te wijzigen in haar geslachtsnaam. De minister van Justitie heeft de Raad voor de Kinderbescherming vervolgens op 16 januari 2002 verzocht hiernaar een onderzoek in te stellen en hierover advies uit te brengen. Op 5 februari 2003 zond de Raad zijn rapport naar de minister van Justitie. De Raad gaf daarin aan geen advies uit te kunnen brengen over het verzoek om naamswijziging omdat zodanige zorgen over de kinderen waren ontstaan, dat de Raad het verstandiger achtte eerst de uitkomst van het psychologisch onderzoek van de kinderen, dat het Gerechtshof in het kader van het vaststellen van een omgangsregeling had gelast, af te wachten. Op 4 december 2003 wees de minister van Justitie het verzoek om geslachtsnaamwijziging af. Verzoekster maakte tegen deze beslissing bezwaar waarna de minister haar op 9 juli 2004 liet weten haar verzoek alsnog te honoreren.

B. Ten aanzien van de Raad voor de Kinderbescherming.

I. Ten aanzien van het niet handelen overeenkomstig de richtlijnen uit het Normenrapport 2000.

1. Verzoekster klaagt er in de eerste plaats over dat de raadsonderzoekster haar onderzoek niet overeenkomstig de bepalingen uit het Normenrapport 2000 heeft uitgevoerd. In het Normenrapport 2000 is volgens verzoekster namelijk bepaald dat een raadsonderzoeker, in het kader van een onderzoek naar aanleiding van een verzoek om naamswijziging, uit dient te gaan van de feitelijke omstandigheden zoals hij deze aantreft. Hij mag zich niet verdiepen in het ontstaan van deze omstandigheden en de rol die beide ouders hierin hebben gespeeld. Verzoekster klaagt er nu over dat de raadsonderzoekster dit laatste in het geval van verzoekster juist wel heeft gedaan. Zij heeft bij haar onderzoek ten onrechte (onnodige) zaken uit het verleden, te weten de omgangsproblematiek en de rol van verzoekster daarin, bij haar beoordeling van het verzoek om naamswijziging laten meewegen.

2. In reactie op deze klacht verwees de minister van Justitie naar de reactie van de Raad voor de Kinderbescherming op dit punt. De Raad stelde zich op het standpunt dat de raadsonderzoekster het onderzoek adequaat had uitgevoerd. Verder verwees de Raad naar de brief van de adjunct-directeur van de Raad van 14 juli 2003 waarin de klacht van verzoekster was afgedaan. In die brief gaf de adjunct-directeur aan dat in het raadsrapport inderdaad was ingegaan op de ontstaansgeschiedenis van de omgangsproblematiek en de bemoeienis van de Raad daarbij. Dit betrof echter slechts een feitelijke weergave van de omstandigheden waarmee dus niet in strijd was gehandeld met de richtlijnen uit het

Normenrapport 2000. Dit zou slechts anders zijn indien na de weergave van de feiten, een interpretatie van de rol van de ouders was gevolgd. Hiervan was in dit geval echter geen sprake.

3. De Klachtencommissie II van de Raad oordeelde op 30 oktober 2003 ook dat in het raadsrapport de voorgeschiedenis feitelijk was weergegeven. Omdat daarop geen interpretatie van de omstandigheden door de Raad was gevolgd, achtte de klachtencommissie de klacht dat het onderzoek niet conform het Normenrapport 2000 was uitgevoerd, niet gegrond.

4. Het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving houdt in dat bestuursorganen bij de voorbereiding van hun handelingen de relevante informatie verwerven. Dit brengt onder meer mee dat bestuursorganen informatie verwerven die is toegespitst op de context van die handelingen.

5. In dit geval heeft de minister van Justitie, na ontvangst van het verzoek van verzoekster waarin om wijziging van de geslachtsnaam van haar kinderen werd gevraagd, de Raad voor de Kinderbescherming om advies gevraagd. De Raad heeft vervolgens een onderzoek ingesteld. Het doel van een dergelijk onderzoek is om op systematische en procesmatige wijze relevante gegevens te verzamelen om te komen tot een zorgvuldig advies met betrekking tot het verzoek om naamswijziging waarbij wordt nagegaan of het belang van het kind zich tegen inwilliging van het verzoek verzet. De uitvoering van een dergelijk onderzoek dient te voldoen aan de uitgangspunten die zijn neergelegd in het zogenoemde Normenrapport 2000. In dit geval dient het raadsonderzoek getoetst te worden aan de criteria van het Normenrapport 2000 van januari 2001 van het ministerie van Justitie. Ingevolge het bepaalde onder 8.3.2.2. in dit Normenrapport (zie Achtergrond, onder 2.) dient de raadsonderzoeker bij het raadsonderzoek in het kader van een verzoek om naamswijziging uit te gaan van de feitelijke omstandigheden zoals hij/zij deze aantreft. De raadsonderzoeker dient zich hierbij niet te verdiepen in het ontstaan van omstandigheden en in de rol die ieder van de ouders hierbij heeft gespeeld.

6. De Nationale ombudsman stelt vast dat de raadsonderzoekster in het raadsrapport van 3 februari 2003 bij het onderdeel voorgeschiedenis heeft vermeld wanneer partijen zijn gehuwd, wanneer zij zijn gescheiden en hoe de gerechtelijke procedure daarna is verlopen. Daarbij is de inhoud van elke afzonderlijke gerechtelijke beschikking vermeld, alsmede de inhoud van de daaraan ten grondslag liggende informatie zoals verzoeken, raadsrapporten en brieven van de Raad aan de rechtbank. De Nationale ombudsman is van oordeel dat de raadsonderzoekster hiermee slechts een opsomming heeft gegeven van de feiten die hebben geleid tot de opvoedingssituatie van de kinderen zoals zij deze ten tijde van het onderzoek aantrof. De raadsonderzoekster heeft zich hierbij niet uitgelaten over de motieven van verzoekster om geen omgangsregeling te willen tussen de kinderen en hun vader, noch heeft zij over de opstelling van verzoekster in deze een oordeel geveld. De achtergronden van het bestaan van een bepaalde opvoedingssituatie

acht de Nationale ombudsman wel degelijk relevant bij de beoordeling van een verzoek om geslachtsnaamswijziging. Om die reden kan dan ook niet worden gesteld dat op dit punt in strijd is gehandeld met het vereiste van actieve en adequate informatieverwerking.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

II. Ten aanzien van de voortvarendheid.

1. Verzoekster geeft aan dat het raadsonderzoek te lang heeft geduurd hetgeen tot onrust in haar gezin heeft geleid.

2. In reactie op deze klacht verwees de minister van Justitie naar de reactie van de Raad voor de Kinderbescherming op dit punt. De Raad verwees in zijn reactie naar de brief van de adjunct-directeur van de Raad van 14 juli 2003 waarin onder meer wordt opgemerkt dat het Normenrapport 2000 bepaalt dat een raadsonderzoek in het kader van een naamswijzigingsverzoek binnen drie maanden moet zijn afgerond. In het geval van verzoekster is deze termijn niet gehaald. Het verzoek om advies van de minister van Justitie is immers op 17 januari 2002 ontvangen terwijl pas op 29 april 2002 met het onderzoek is begonnen. Dit achtte de adjunct-directeur van de Raad niet juist.

Met betrekking tot de lange duur van het raadsonderzoek overwoog de adjunct-directeur echter dat de Raad op dit punt geen verwijt kon worden gemaakt omdat verzoekster zelf voor vertraging had gezorgd door meermalen afspraken af te zeggen.

3. De Klachtencommissie II sloot zich bij dit standpunt van de adjunct-directeur aan. Zij kwam tot de conclusie dat verzoekster veelvuldig, veelal vlak voor de afspraak zelf, afspraken had afgezegd waardoor de lange duur van het raadsonderzoek niet alleen aan de Raad kon worden toegeschreven maar ook aan verzoekster zelf.

4. Het vereiste van voortvarendheid houdt in dat bestuursorganen slagvaardig en met voldoende snelheid optreden. Dit betekent onder meer dat raadsonderzoeken binnen een redelijke termijn moeten zijn aangevangen en binnen een redelijke termijn moeten zijn afgerond. De termijnen hiervoor zijn door de Raad vastgelegd in het Normenrapport 2000 (zie Achtergrond, onder 2.)

Ten aanzien van de aanvang van het onderzoek.

5. Gebleken is dat de Raad het verzoek van de minister om een onderzoek in te stellen naar en advies uit te brengen over het naamswijzigingsverzoek, heeft ontvangen op 17 januari 2002. Op 29 april 2002 is het raadsonderzoek gestart. Hiermee is vast komen te staan dat bij aanvang van het raadsonderzoek de termijn van drie maanden, zoals genoemd in het Normenrapport 2000, reeds was verstreken. Met de adjunct-directeur van de Raad is de Nationale ombudsman van oordeel dat de lange wachtlijsten van de Raad alsmede een aantal op dat moment zeer spoedeisende beschermingszaken wel als

verklaring kunnen dienen voor het tijdsverloop, doch hiervoor geen rechtvaardiging zijn. Aldus is gehandeld in strijd met het vereiste van voortvarendheid en acht de Nationale ombudsman, met de minister van Justitie, dit klachtonderdeel gegrond.

Op dit punt is de onderzochte gedraging niet behoorlijk.

Ten aanzien van de duur van het naamswijzigingsonderzoek.

6. Zoals hiervóór reeds is opgemerkt is uiteindelijk op 29 april 2002 met het raadsonderzoek gestart. Op 3 februari 2003 is het eindrapport verschenen dat op 5 februari 2003 naar de minister is gestuurd. Hiermee is vast komen te staan dat het raadsonderzoek tien maanden heeft geduurd hetgeen niet in overeenstemming is met de termijn zoals genoemd in het Normenrapport 2000. De Nationale ombudsman overweegt echter dat er situaties denkbaar zijn waarin de termijn waarbinnen een raadsonderzoek op grond van het Normenrapport 2000 dient te zijn afgerond, als gevolg van overmacht niet kan worden gehaald. Te denken valt aan situaties waarbij de Raad afhankelijk is van de medewerking en de bereidheid daartoe van belanghebbenden. In dit geval is het de Nationale ombudsman gebleken dat veel tijd verloren is gegaan door toedoen van verzoekster. Zo is het meermalen voorgekomen dat verzoekster een afspraak op het allerlaatste moment (één dag van tevoren) heeft afgezegd. Bovendien bleek zij veelal niet in staat om op korte termijn een nieuwe afspraak te maken. Verder heeft verzoekster lange tijd de indruk laten bestaan dat zij met haar kinderen bereid was om het conceptrapport ten kantore van de Raad te bespreken, waartoe diverse afspraken zijn gemaakt, terwijl die afspraken uiteindelijk allemaal door haar zijn afgezegd. De Nationale ombudsman is hierdoor van oordeel dat de Raad zich alleszins redelijk heeft ingespannen om tot een zo voortvarend mogelijke afhandeling van het onderzoek te komen maar hierbij is gehinderd door de weinig flexibele en weinig meewerkende opstelling van verzoekster. De omstandigheden die in dit geval tot overschrijding van de termijn zoals genoemd in het Normenrapport 2000 hebben geleid, kunnen de Raad dan ook niet worden aangerekend.

De onderzochte gedraging is dan ook behoorlijk.

III. Ten aanzien van de overweging een beschermingsonderzoek te verrichten na slechts korte tijd met de kinderen te hebben gesproken.

1. Verzoekster geeft aan het niet juist te vinden dat na slechts een gesprekje van hooguit vijf minuten per kind, de raadsonderzoekster heeft overwogen een beschermingsonderzoek in te stellen

2. In reactie op deze klacht verwees de minister van Justitie naar de reactie van de Raad voor de Kinderbescherming op dit punt. De Raad verwees in zijn reactie naar de brief van de adjunct-directeur van de Raad van 14 juli 2003. Daarin liet de adjunct-directeur weten dat het gesprek met de kinderen op zorgvuldige wijze was uitgevoerd door een deskundige

raadsonderzoekster, die bovendien is opgeleid en geschoold in het opmerken van zorgelijke signalen bij kinderen. De duur van een gesprek is daarbij volgens de adjunct-directeur niet relevant. Een kort gesprek kan evenveel informatie opleveren als een lang gesprek.

3. De Klachtencommissie II was het met deze zienswijze eens. Ook zij oordeelde dat de duur van een gesprek niet relevant is bij de overweging om een beschermingsonderzoek in te stellen.

4. Het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving houdt in dat bestuursorganen bij de voorbereiding van hun handelingen de relevante informatie verwerven. Dit betekent onder meer dat een bestuursorgaan ter voorbereiding van een beslissing om tot handelen over te gaan, voldoende informatie verzamelt.

5. Het is de Nationale ombudsman duidelijk geworden dat bij de raadsonderzoekster na een gesprek van tien minuten met de kinderen op 15 juli 2002 zodanige zorgen zijn gerezen, dat zij overwoog een onderzoek naar de opvoedingssituatie van de kinderen (een zogenaamd beschermingsonderzoek) in te stellen. De teamleider met wie zij daarover vervolgens overleg voerde, achtte daarvoor echter onvoldoende redenen aanwezig zodat uiteindelijk is afgezien van het verrichten van een dergelijk onderzoek. Hiermee is duidelijk geworden dat de raadsonderzoekster in het kader van een onderzoek naar aanleiding van een naamswijzigingsverzoek, gebruik heeft willen maken van de haar ten dienste staande mogelijkheid het onderzoek uit te breiden naar een onderzoek naar de opvoedingssituatie van de kinderen (zie Achtergrond, onder 2.). De Raad heeft deze overweging gemotiveerd met het argument dat tijdens het korte gesprek met de kinderen het erop leek dat zij een lesje opdreunden en niet zeiden wat zij zelf dachten en vonden. Dit argument is op zichzelf niet onredelijk. Mede gelet op het feit dat een raadsonderzoeker bij uitstek in staat moet worden geacht om signalen van kinderen te signaleren en te interpreteren, kan niet zonder meer worden gesteld dat het gesprek met de kinderen, gelet op de korte duur daarvan, niet voldoende informatie heeft kunnen opleveren om tot een dergelijk oordeel te kunnen komen. Dit argument vormt dan ook geen reden om in dit geval te concluderen dat de raadsonderzoekster tekort is geschoten en in strijd heeft gehandeld met het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

IV. Ten aanzien van de klacht dat de raadsonderzoekster eerst een gesprek met de ex-echtgenoot van verzoekster is aangegaan.

1. Verzoekster acht het niet juist dat de Raad eerst een gesprek met haar ex-echtgenoot is aangegaan in plaats van met haar. Verzoekster stelt zich op het standpunt dat zij, nu zij degene is geweest die het verzoek tot naamswijziging heeft ingediend, als eerste gehoord had dienen te worden. Nu dit niet is gebeurd, heeft verzoekster het onderzoek niet als

objectief ervaren.

2. In reactie op deze klacht heeft de Raad aangegeven dat de uitnodiging voor het gesprek gelijktijdig naar beide ouders is verstuurd. Verzoekster heeft die afspraak echter afgezegd en daarbij aangegeven dat zij pas enige tijd later een nieuwe afspraak kon maken. Ook de ex-echtgenoot kon niet op de eerste afspraak verschijnen maar was eerder dan verzoekster in de gelegenheid om een nieuwe afspraak te maken. Dat de raadsonderzoeker eerst met vader heeft gesproken, heeft echter geen enkele invloed gehad op de houding en de objectiviteit van de raadsonderzoekster.

3. De minister van Justitie heeft in zijn reactie op de klacht verwezen naar het standpunt van de Raad en zich hiermee dus verenigd.

4. De Klachtencommissie II heeft onder meer aangegeven dat zij verzoekster niet kon volgen in haar stelling dat het eerst met de vader spreken principieel onjuist was en de schijn van subjectiviteit wekte.

5. Het verbod van vooringenomenheid houdt in dat bestuursorganen zich actief opstellen om iedere vorm van een vooropgezette mening of de schijn van partijdigheid te vermijden. Het begrip onpartijdigheid heeft betrekking op de houding van bestuursorganen tegenover burgers en het onderwerp van de zaak. Die houding dient vrij te zijn van vooringenomenheid en vooroordeel. Ook de schijn van partijdigheid moet worden vermeden. Echter, niet iedere schijn kan een beroep op vrees van partijdigheid rechtvaardigen: de schijn moet objectief gerechtvaardigd zijn.

6. Blijkens het raadsrapport van 3 februari 2003 en de door de Raad tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman overgelegde contactjournaals, heeft de Raad verzoekster en haar ex-echtgenoot per brief van 29 april 2002 uitgenodigd voor een afzonderlijk gesprek op 14 mei 2002. Op 8 mei 2002 liet de ex-echtgenoot van verzoekster weten die dag verhinderd te zijn waarna met hem een nieuwe afspraak werd gemaakt voor 27 mei 2002. Verzoekster liet de raadsonderzoekster op 13 mei 2002 telefonisch weten dat zij op 14 mei 2002 verhinderd was en niet eerder dan voor begin juni een nieuwe afspraak kon maken. De afspraak met haar werd vervolgens verplaatst naar 4 juni 2002.

7. De Nationale ombudsman stelt voorop dat het uitgangspunt van verzoekster, inhoudende dat degene die een verzoek om naamswijziging indient als eerste moet worden gehoord, geen steun vindt in het recht. Ook het Normenrapport 2000 biedt daarvoor geen enkel aanknopingspunt. Verder overweegt de Nationale ombudsman dat uit het feit dat degene die het verzoek om naamswijziging heeft ingediend niet als eerste wordt gehoord, niet zonder meer vooringenomenheid of partijdigheid kan worden afgeleid. Een raadsonderzoeker dient immers altijd in eerste instantie de standpunten van alle belanghebbenden aan te horen en te beoordelen. De Nationale ombudsman heeft geen reden te twijfelen aan het zelfstandige oordeel van de raadsonderzoeker op dit punt. Hij

acht het dan ook niet aannemelijk dat het feit dat de ex-echtgenoot van verzoekster als eerste is gehoord van enige invloed is geweest op het uiteindelijke oordeel van de raadsonderzoekster. Nu verzoekster bovendien vervolgens zelf ook in de gelegenheid is gesteld om uitgebreide informatie te verschaffen met betrekking tot het naamswijzigingsverzoek, is de Nationale ombudsman van oordeel dat de raadsonderzoekster niet valt te verwijten dat zij niet objectief zou hebben gehandeld.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

V. Ten aanzien van de opmerking in het raadsrapport dat de kinderen vooral lijken mee te resoneren met de ideeën en opstelling van de moeder en de opmerking dat de kinderen nauwelijks oogcontact met de raadsonderzoekster zochten.

1. Verzoekster is van mening dat in het raadsrapport enkele opmerkingen staan die daarin niet thuishoren omdat ze suggestief en geheel niet onderbouwd zijn. Verzoekster doelt daarbij op de opmerking dat "de Raad van mening is dat de kinderen aangaande het verzoek tot naamswijziging vooral lijken mee te resoneren met de ideeën en opstelling van moeder ten aanzien van de vader" en de opmerking dat "in de gesprekken met de kinderen valt op dat zij nauwelijks oogcontact met de raadsonderzoeker zoeken".

2. In reactie op deze klacht verwees de minister van Justitie naar de reactie van de Raad die op zijn beurt verwees naar de klachtafdoening door de Raad op 14 juli 2003 waarbij de Raad zich op het standpunt stelde dat deze klacht van verzoekster niet gegrond was nu het gedrag van de kinderen was waargenomen en geïnterpreteerd door een deskundig raadsonderzoeker.

3. De Klachtencommissie II oordeelde dat het tot de taak van de Raad behoort om uitspraken van kinderen te interpreteren, ook al komen die interpretaties bij een belanghebbende suggestief over. In dit geval is niet gebleken dat naar aanleiding van het gesprek met de kinderen onjuiste conclusies zijn getrokken om welke reden de klachtencommissie de klacht van verzoekster niet gegrond achtte.

4. Het verbod van vooringenomenheid houdt in dat bestuursorganen zich actief opstellen om iedere vorm van een vooropgezette mening of de schijn van partijdigheid te vermijden. Het begrip onpartijdigheid heeft betrekking op de houding van bestuursorganen tegenover burgers en het onderwerp van de zaak. Die houding dient vrij te zijn van vooringenomenheid en vooroordeel. Ook de schijn van partijdigheid moet worden vermeden. Echter, niet iedere schijn kan een beroep op vrees van partijdigheid rechtvaardigen: de schijn moet objectief gerechtvaardigd zijn. Het vereiste van onpartijdigheid staat er niet aan in de weg dat een bestuursorgaan een waarderend oordeel uitsprekt, mits dit voldoende door de feiten wordt geschraagd.

5. Met betrekking tot de opmerking in het raadsrapport dat de kinderen nauwelijks oogcontact met de raadsonderzoeker zochten, oordeelt de Nationale ombudsman dat met de betreffende opmerking slechts wordt bedoeld op hetgeen de raadsonderzoekster ten tijde van het gesprek met de kinderen feitelijk heeft waargenomen. Met deze opmerking is geen oordeel gegeven over de kinderen noch worden aan deze uitspraak conclusies verbonden. De Nationale ombudsman acht het dan ook niet onjuist dat deze opmerking in het raadsrapport is opgenomen.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

6. Met betrekking tot de opmerking dat de kinderen vooral lijken mee te resoneren met de ideeën en opstelling van de moeder overweegt de Nationale ombudsman het volgende. Met deze opmerking wordt niet alleen een interpretatie gegeven van het gedrag van de kinderen doch ook een oordeel gegeven over het gedrag van de moeder ten opzichte van de kinderen. De raadsonderzoekster heeft echter verzuimd daarbij op neutrale wijze uiteen te zetten om welke reden(en) zij tot deze conclusie is gekomen en om welke reden zij met deze conclusie voorbij is gegaan aan het standpunt van verzoekster dat de kinde-

ren zelf de naamswijziging wensten. Hiermee heeft de raadsonderzoekster in strijd gehandeld met het verbod van vooringenomenheid.

Op dit punt is de onderzochte gedraging niet behoorlijk.

VI. Ten aanzien van het in het raadsrapport scheppen van een onjuist beeld van verzoekster.

1. Verzoekster is van mening dat in het raadsrapport ten onrechte een negatief beeld van haar wordt geschetst, in die zin dat zij wordt neergezet als iemand die niet mee wilde werken aan het raadsonderzoek.

2. De directeur van de Raad heeft in antwoord op deze klacht aangegeven dat het niet aan hem is om te toetsen of de mening van verzoekster dat uit het rapport een beeld van haar naar voren komt dat niet overeenstemt met de werkelijkheid, wel of niet terecht is. Het is zijn taak om te onderzoeken of in een raadsrapport de feiten zodanig onjuist worden weergegeven dat bewust een negatief beeld van betrokkene wordt geschapen. Daarvan was in dit geval geen sprake aldus de directeur van de Raad.

3. De minister van Justitie gaf aan zich te verenigen met het standpunt van de Raad.

4. Het verbod van vooringenomenheid houdt in dat bestuursorganen zich actief opstellen om iedere vorm van een vooropgezette mening of de schijn van partijdigheid te vermijden. Het begrip onpartijdigheid heeft betrekking op de houding van bestuursorganen tegenover burgers en het onderwerp van de zaak. Die houding dient vrij te zijn van vooringenomenheid en vooroordeel. Ook de schijn van partijdigheid moet worden

vermeden. Echter, niet iedere schijn kan een beroep op vrees van partijdigheid rechtvaardigen: de schijn moet objectief gerechtvaardigd zijn. Het vereiste van onpartijdigheid staat er niet aan in de weg dat een bestuursorgaan een waarderend oordeel uitspreekt, mits dit voldoende door de feiten wordt geschraagd.

5. Verzoekster heeft aangegeven dat in het raadsrapport een negatief beeld van haar is geschetst, in die zin dat zij niet heeft willen meewerken aan het raadsonderzoek in het kader van het naamswijzigingsverzoek. De Nationale ombudsman stelt voorop dat het hebben van een dergelijke indruk vooral subjectief is en derhalve moeilijk toetsbaar. Toch is de Nationale ombudsman in dit geval van oordeel dat uit het raadsrapport niet kan worden afgeleid dat verzoekster niet heeft willen meewerken aan het raadsonderzoek. Wel wordt daaruit duidelijk dat het niet gemakkelijk was om met verzoekster concrete afspraken te maken en dat daarmee altijd wel enige tijd was gemoeid. Dit beeld is echter door voldoende feiten en omstandigheden onderbouwd. Nu ook verder niet is gebleken dat de raadsonderzoekster een vooropgezette mening over verzoekster had dan wel met opzet een onterecht beeld van verzoekster heeft willen neerzetten in het raadsrapport, ziet de Nationale ombudsman geen reden de Raad op dit punt een verwijt te maken.

De onderzochte gedraging is dan ook behoorlijk.

VII. Ten aanzien van het in het raadsrapport vermelden van de kinderen met de achternaam van hun vader.

1. Verzoekster geeft aan het als grievend te hebben ervaren dat haar beide kinderen in het raadsrapport met de achternaam L. zijn aangeduid zijn terwijl zij reeds sinds 1997 de achternaam van verzoekster hanteren. Verzoekster betreurt het dan ook dat de Raad hiermee voorbij is gegaan aan de uitdrukkelijke wens van de kinderen om te worden aangesproken en aangeschreven met de achternaam W.

2. In reactie op deze klacht heeft de Raad aangegeven dat de kinderen ten tijde van de opmaak van het rapport met de achternaam L. in de Gemeentelijke Basis Administratie stonden ingeschreven. Bovendien zou verzoekster aan de raadsonderzoekster kenbaar hebben gemaakt dat de kinderen ook op school onder de naam L. stonden ingeschreven. De Raad had tevens navraag gedaan bij de Inspectie van het Onderwijs waaruit bleek dat scholen verplicht zijn kinderen onder hun officiële naam in te schrijven. Verder stelde de Raad dat dit punt bij de bespreking van de conceptrapportage aan de orde had kunnen komen, van welke gelegenheid verzoekster echter geen gebruik heeft gemaakt.

3. De minister van Justitie gaf aan zich met dit standpunt van de Raad te verenigen.

4. Het vereiste van administratieve nauwkeurigheid houdt in dat bestuursorganen secuur dienen te werken. Dit betekent onder meer dat slordigheden moeten worden vermeden en dat fouten zo snel mogelijk moeten worden hersteld. Aan bestuursorganen geleverde

informatie dient adequaat te worden verwerkt. Hiernaast dient de door bestuursorganen verstrekte informatie waarheidsgetrouw en duidelijk te zijn.

5. In het raadsrapport van 3 februari 2003 staan de kinderen met de achternaam L. vermeld. Gebleken is dat op het moment van het verschijnen van het raadsrapport de kinderen nog officieel de achternaam L. droegen. Nu het van belang is dat bestuursorganen formulieren waarheidsgetrouw invullen, mede om juist in naamswijzigingszaken te voorkomen dat onduidelijkheid bestaat over de officiële achternaam van de kinderen, acht de Nationale ombudsman het juist dat de kinderen in het raadsrapport zijn aangeduid met de naam L. Dat de kinderen, zoals verzoekster stelt, aangeschreven wensten te worden met de naam W. doet hieraan niet af. Deze wens mag er immers niet toe leiden dat in door bestuursorganen opgestelde stukken feitelijke onjuistheden worden vermeld.

De onderzochte gedraging is dan ook behoorlijk.

VIII. Ten aanzien van het in het raadsrapport opnemen van informatie over het privé-leven van verzoekster.

1. Verzoekster stelt dat zij tijdens een gesprek met de raadsonderzoekster nadrukkelijk heeft aangegeven dat zij wel informatie over haar privé-leven wilde verstrekken, maar dit onder de voorwaarde dat deze informatie niet in het raadsrapport terecht zou komen. Verzoeksters grief richt zich met name op het opnemen van informatie met betrekking tot haar woonsituatie /gezinssamenstelling ten tijde van het raadsonderzoek.

2. De Raad stelde bij de behandeling van deze klacht voorop dat privégegevens van betrokkenen altijd onderdeel van een raadsrapportage vormen. Met verzoekster zou bovendien zijn besproken dat raadsrapporten aan alle betrokkenen ter lezing worden aangeboden. De klacht van verzoekster zou slechts gegrond zijn indien in het raadsrapport privégegevens zouden zijn opgenomen die irrelevant waren voor het beantwoorden van de onderzoeksvraag en tevens tegen de wil van betrokkenen zouden zijn vermeld, aldus de Raad. In dit geval was daarvan geen sprake aangezien met name bij onderzoeken betreffende een naamswijziging, de op dat moment geldende woonsituatie van betrokkenen een belangrijk gegeven vormt.

3. De minister liet weten deze zienswijze van de Raad te delen.

4. Het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer houdt in dat een ieder, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht heeft op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Bestuursorganen dienen de persoonlijke levenssfeer van burgers te eerbiedigen. Het gaat hierbij onder meer om bescherming van burgers tegen het vergaren en doorgeven van persoonlijke gegevens. In de verhouding tussen overheid en burgers betekent dit onder meer dat de overheid informatie die zij over een burger bezit

niet zonder meer aan derden kan overdragen. Dit impliceert dat bestuursorganen vertrouwelijke gegevens over een burger niet zonder diens toestemming aan derden beschikbaar mogen stellen, indien er onvoldoende garanties zijn voor adequate bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

5. De Nationale ombudsman stelt voorop dat het inherent is aan het doel van een raadsrapport dat hierin persoonsgegevens van belanghebbenden staan vermeld. Van belang hierbij is dat hiermee op behoorlijke en zorgvuldige wijze wordt omgegaan. Dit betekent onder meer dat in een raadsrapport geen persoonlijke gegevens mogen worden opgenomen die niet relevant zijn en/of geen enkel doel dienen. Het opnemen van persoonsgegevens moet derhalve noodzakelijk zijn. In het kader van een raadsonderzoek naar de vraag of het belang van het kind zich tegen het verzoek om geslachtsnaamwijziging verzet, acht de Nationale ombudsman het relevant en noodzakelijk dat daarbij wordt gekeken naar de opvoedingssituatie van de kinderen op dat moment. Gegevens over de samenstelling van het gezin alsmede het hebben van een partner van de moeder op dat moment maken daarvan onderdeel uit en kunnen bij de beoordeling van het naamswijzigingsverzoek van belang zijn. Nu verzoekster verder niet aannemelijk heeft kunnen maken dat de raadsonderzoekster de toezegging heeft gedaan dat deze gegevens niet in het raadsrapport vermeld zouden worden, acht de Nationale ombudsman de handelwijze van de raadsonderzoekster op dit punt niet onjuist.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

C. TEN AANZIEN VAN DE ADJUNCT-DIRECTEUR VAN DE RAAD

Ten aanzien van de opmerking van de adjunct-directeur van de Raad dat de Raad vóór 5 maart 2003 geen gelegenheid had om met verzoekster te spreken over de zorgen die bij de Raad ten aanzien van haar kinderen waren ontstaan.

1. Verzoekster acht het niet juist dat de adjunct-directeur in reactie op de beslissing van de klachtencommissie aan verzoekster heeft meegedeeld dat de Raad de zorgen omtrent de kinderen wel eerder met verzoekster had willen bespreken maar daartoe geen gelegenheid had. Verzoekster wijst er in dit verband op dat de Raad deze zorgen in het gesprek op 9 december 2002 met haar had kunnen bespreken.

2. In reactie op deze klacht gaf de Raad in eerste instantie aan dat hij bij het standpunt bleef dat de Raad de zorgen om de kinderen wel eerder met verzoekster had willen bespreken, maar daartoe vóór 5 maart 2003 geen gelegenheid had. Bij beantwoording van enkele vragen van de Nationale ombudsman, gaf de Raad echter aan dat het achteraf gezien beter was geweest indien de Raad reeds tijdens het gesprek met verzoekster op 9 december 2002 had aangegeven dat een beschermingsonderzoek was overwogen.

3. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien.

4. Gebleken is dat een medewerker van de Raad verzoekster tijdens het klachtgesprek op 5 maart 2003 voor het eerst heeft meegedeeld dat de raadsonderzoekster zich na het gesprek met de kinderen op 15 juli 2002 zodanige zorgen maakte, dat zij overwoog een beschermingsonderzoek in te stellen. De Nationale ombudsman deelt het standpunt van de adjunct-directeur van de Raad, inhoudende dat als uiteindelijk wordt besloten geen beschermingsonderzoek in te stellen, het ook niet nodig is belanghebbenden van die overweging in kennis te stellen. Het Normenrapport 2000 verplicht hier ook niet toe. In dit geval heeft de directeur van de Raad in zijn brief van 10 december 2003 aan verzoekster echter aangegeven dat de Raad de zorgen die over de kinderen waren ontstaan wél met verzoekster had willen bespreken. Om verschillende redenen was het volgens de adjunct-directeur echter niet mogelijk geweest dit vóór het klachtgesprek op 5 maart 2003 te doen. Met het feit dat de Raad in zijn reactie van 7 december 2004 aangaf dat het beter zou zijn geweest indien de Raad tijdens het gesprek op 9 december 2002 aan verzoekster had aangegeven dat een beschermingsonderzoek was overwogen, is komen vast te staan dat dit standpunt van de adjunct-directeur niet juist was. Door deze feitelijk onjuiste informatie in een reactie naar verzoekster op te nemen, heeft de adjunct-directeur van de Raad in strijd gehandeld met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

Op dit punt is de onderzochte gedraging niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Raad voor de Kinderbescherming, Directie Oost, vestiging Arnhem is:

gegrond ten aanzien van:

- de duur voordat met het raadsonderzoek werd aangevangen, wegens schending van het vereiste van voortvarendheid;
- de opmerking in het raadsrapport dat de kinderen vooral lijken mee te resoneren met de ideeën en opstelling van de moeder, wegens het verbod van vooringenomenheid.

niet gegrond ten aanzien van:

- het niet handelen overeenkomstig de richtlijnen uit het Normenrapport 2000;
- de duur van het naamswijzigingsverzoek;

- de overweging een beschermingsonderzoek in te stellen na slechts korte tijd met de kinderen te hebben gesproken;
- het feit dat de raadsonderzoekster eerst een gesprek met de ex-echtgenoot van verzoekster is aangegaan;
- de opmerking in het raadsrapport dat de kinderen nauwelijks oogcontact maakten met de raadsonderzoekster;
- het in het raadsrapport scheppen van een onjuist beeld van verzoekster;
- het in het raadsrapport vermelden van de kinderen met de achternaam van hun vader.

De klacht over de onderzochte gedraging van de adjunct-directeur van de Raad voor de Kinderbescherming, Directie Oost, te Zutphen is gegrond wegens schending van het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

Onderzoek

Op 23 april 2004 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw W. te Wageningen, ingediend door mevrouw A. Spijker van het Advies- en Klachtbureau Jeugdzorg te Deventer, met een klacht over een gedraging van de Raad voor de Kinderbescherming, Directie Oost, vestiging Arnhem alsmede met een klacht over een gedraging van de adjunct-directeur van de Raad voor de Kinderbescherming, Directie Oost te Zutphen.

Naar deze gedragingen, die worden aangemerkt als een gedraging van de minister van Justitie, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Daarnaast werd twee betrokken ambtenaren de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven. Zij maakten van deze gelegenheid geen gebruik. Tijdens het onderzoek kregen de minister en verzoekster de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren. Tevens werd de minister en verzoekster een aantal specifieke vragen gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De reacties van de minister van Justitie en verzoekster gaven aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen en/of aan te vullen.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

A. feiten

1. Verzoekster scheidde in 1994 van haar toenmalige echtgenoot, de heer L. Verzoekster en de heer L. hebben twee minderjarige kinderen X en Y geboren 11 maart 1990 respectievelijk 21 augustus 1993.

2. Op grond van artikel 7, Boek 1, van het Burgerlijk Wetboek (zie Achtergrond, onder 1.) diende verzoekster op 5 juli 2001 een verzoek tot geslachtsnaamwijziging van de kinderen in bij de minister van Justitie. Zij verzocht om de geslachtsnaam van de kinderen, die op dat moment de achternaam van de vader droegen, te wijzigen in haar achternaam.

3. Op 16 januari 2002 verzocht de minister van Justitie de Raad voor de Kinderbescherming, vestiging Arnhem, om aangaande het verzoek van verzoekster een advies uit te brengen.

4. Het raadsonderzoek startte op 29 april 2002 en werd verricht door mevrouw B.

Op 5 februari 2003 zond de raad het eindrapport naar de minister. De Raad gaf daarin aan dat zij de minister niet kon adviseren over het verzoek tot geslachtsnaamwijziging.

5. Vanwege verzoeksters ongenoegen over de gang van zaken tijdens het raadsonderzoek, zond de gemachtigde van verzoekster de Raad op 19 februari 2003 een brief met de volgende inhoud:

"1. Mevr. W. heeft een verzoek ingediend voor naamswijziging. In uw Normenrapport, op pagina 72 (8.3.2) staat het volgende: "De raadsonderzoeker gaat uit van de feitelijke omstandigheden zoals hij deze aantreft. Hij verdiept zich dus niet in het ontstaan van de omstandigheden en in de rol die ieder van de ouders hierbij gespeeld heeft. Hij draagt deze opstelling duidelijk uit naar de belanghebbenden." In haar rapport, echter, grijpt mevr. B. sterk terug op de omgangsproblematiek in het verleden en met name op de rol die mevr. W. daarin gespeeld zou hebben om vervolgens een koppeling te maken met het nog te starten psychologisch onderzoek van de kinderen. Daarnaast heeft mevr. B. niet duidelijk gemaakt wat haar bevoegdheden zijn tijdens zo'n onderzoek. Mevr. W. is van mening dat dit onderzoek onnodig zaken uit het verleden heeft opgerakeld en niet het doel dient waarvoor zij het heeft aangevraagd.

2. In het verlengde daarvan ligt het feit dat het onderzoek erg lang geduurd heeft en voor onnodig veel onrust heeft gezorgd.

(...)

4. Mevr. W. heeft mevr. B. als niet objectief ervaren. Wellicht heeft dat te maken met het feit dat de raadsonderzoeker eerst de vader heeft gesproken. Mevr. W. ziet de mening van mevr. B. ook weerspiegeld in een aantal suggestieve uitspraken in het rapport. Om twee voorbeelden te geven: op blz. 9 van het rapport: "de kinderen lijken aangaande het verzoek tot naamswijziging vooral mee te resoneren met de ideeën van moeder" en "in de gesprekken met de kinderen valt op dat zij nauwelijks oogcontact zoeken met de raadsonderzoeker."

Mevr. W. is van mening dat deze twee conclusies uit het rapport gehaald moeten worden omdat zij heel suggestief zijn en verder ook niet onderbouwd worden. (...) Tevens vindt mevr. W. dat in het rapport uitspraken zijn genoteerd die zij niet gedaan heeft.

5. Wat mevr. W. als grievend heeft ervaren - en de kinderen verdrietig heeft gemaakt - is de onduidelijkheid in het rapport over de naam die de kinderen gebruiken, en de foutieve informatie op pagina 8 van het rapport dat zij onder de naam L. ingeschreven zouden staan op school. (...)

6. Daarnaast heeft mevr. W. in het rapport moeten lezen dat er drie multidisciplinaire onderzoeken hebben plaatsgevonden, zij is van mening dat zij hierover geïnformeerd had moeten worden.

7. Tot slot: in een vertrouwelijk gesprek heeft mevr. W. aangegeven wél informatie over haar privéleven te willen geven, maar dat ze niet wilde dat dit in de rapportage terecht kwam. Zo'n rapport wordt immers door veel mensen gelezen, waaronder de vader. Helaas vindt zij dan toch stukken uit dat gesprek terug in de rapportage. Mevr. W. vindt dat haar vertrouwen beschaamd is. Als de Raadsonderzoeker alle informatie móet rapporteren dan had ze dat tegen mevr. W. moeten zeggen op het moment dat zij expliciet vroeg of het vertrouwelijk kon blijven. Dan had zij tenminste een keuze gehad in wat zij wél en wat zij niet wilde vertellen."

6. Naar aanleiding van de klacht van verzoekster, vond op 5 maart 2003 een gesprek plaats tussen verzoekster, haar gemachtigde en een teamleider en juridisch deskundige van de Raad. In het verslag dat naar aanleiding van dit gesprek is opgesteld staat, voor zover van belang voor het onderzoek, het volgende vermeld:

"Ad 1.

De kern van dit klachtonderdeel is dat het onderzoek naar de naamswijziging niet in overeenstemming is met de werkwijze zoals die beschreven staat in Normen 2000.

Het onderzoek van de Raad grijpt teveel terug op het verleden en er wordt bovendien een koppeling gemaakt met het nog te verzoeken psychologisch onderzoek van de kinderen.

Mevrouw F. vertelt dat er een uitgebreide voorgeschiedenis ligt bij de Raad, daar kan niet zo aan voorbij worden gegaan en dit is dan ook vermeld in het rapport.

Bovendien is het zo dat mevrouw B. zich na haar gesprek met de kinderen ernstig zorgen maakte over de kinderen, zodanig dat zelfs is overwogen om het onderzoek uit te breiden naar een beschermingsonderzoek. Deze mogelijkheid heeft de Raad altijd en ook dat staat beschreven in Normen 2000. Omdat inmiddels bekend was dat er binnen twee weken een behandeling zou zijn van vaders beroepschrift bij het Gerechtshof is besloten in het multidisciplinair overleg om dit eerst af te wachten. Temeer om dat hier ook de hulpverlening aan de kinderen ter sprake kon komen, nu mevrouw W. daarin geen enkel inzicht wilde verschaffen.

Mevrouw F. zegt dat dit alles wellicht duidelijker met moeder besproken had moeten worden. Temeer daar de Raad wel af kan wijken van Normen 2000 maar dit dan ook duidelijk moet verantwoorden naar de cliënten en in het dossier.

Ad 2.

Het onderzoek heeft inderdaad erg lang geduurd.

Het verzoek van het Ministerie van Justitie om een onderzoek te doen is op 17 januari 2002 bij de Raad binnengekomen. Door de grote werkvoorraad kon eerst op 29 april gestart worden met het onderzoek.

Tijdens het onderzoek zijn echter vrijwel alle afspraken door mevrouw W. afgezegd zoals blijkt uit het dossier. Het was heel erg moeilijk om met haar tot afspraken te komen, telefonisch was zij niet bereikbaar voor de raadsonderzoeker, afspraken werden op het laatste moment afgezegd en geruime tijd verschoven. Vervolgens kwamen achtereenvolgens de vakantie van mevrouw en de raadsmedewerkers ertussen en werd er door de Raad zoals boven ook al beschreven staat uiteindelijk besloten de behandeling bij het Gerechtshof af te wachten. Vervolgens neemt het nog twee maanden in beslag om een afspraak met moeder te krijgen om het advies met haar te bespreken. Het is dus slechts ten dele aan de Raad te wijten dat het onderzoek zo lang heeft geduurd.

(...)

Ad 4.

Omdat een eerste uitnodiging naar beide ouders altijd gelijktijdig de deur uitgaat bij de Raad en mevrouw W. de eerste afspraak afzegde en geruime tijd verzetste is er inderdaad eerst met de vader gesproken. Dat mag naar de mening van mevrouw F. echter geen enkele invloed hebben op de houding en objectiviteit van de raadsonderzoeker en zij is ervan overtuigd dat dit ook niet het geval is geweest. Mevrouw B. is een deskundige en ervaren raadsonderzoeker die ook goed en makkelijk contact met kinderen maakt.

Het is jammer dat mevrouw W. dit niet zo heeft ervaren. Uit het feit dat moeder het niet eens is met een mening of observatie van de raadsonderzoeker kan niet geconcludeerd worden dat de raadsonderzoeker niet objectief is.

Ad 5.

Mevrouw W. zegt dat het niet zo is dat de kinderen op school onder de naam L. staan ingeschreven, dat staat fout in het rapport en had dan ook moeten worden gecorrigeerd ook is het zo dat de kinderen al langer de naam W. gebruiken.

Uit navraag bij mevrouw B. blijkt dat zij van mening is dat dit wel zo gezegd is.

Het had inderdaad gecorrigeerd kunnen worden indien tijdens een bespreking van het conceptrapport hier duidelijkheid over was gekomen. Het lukte echter niet een afspraak te maken met moeder om het conceptrapport te bespreken, zij liet na diverse pogingen daartoe van de kant van de raadsonderzoeker, uiteindelijk weten schriftelijk te reageren. Er is toen voor gekozen, zoals gebruikelijk, om deze reactie integraal aan het rapport toe te voegen.

Ad 6.

Er hebben geen multidisciplinaire onderzoeken plaatsgevonden en dat staat ook niet in het rapport. Er is wel, zoals gebruikelijk, multidisciplinair overleg geweest.

Ad 7.

Mevrouw W. licht toe dat zij de gegevens over de gezinssamenstelling bedoelt, zij wilde niet dat dit in het rapport kwam. Mevrouw P. zegt dat de gezinssamenstelling voor een rapport en onderzoek van belang is zeker bij een naamswijziging. Mevrouw B. zou dan ook niet mogen toezeggen dat dit niet vermeld zou worden in de rapportage. Navraag bij mevrouw B. levert ook op dat ze dit zo met moeder heeft besproken. Het is dus niet zo dat het vertrouwen van mevrouw W. hierdoor beschaamd is."

7. Verzoeksters gemachtigde legde de klachten van verzoekster vervolgens per brief van 22 maart 2003 voor aan de adjunct-directeur van de Raad voor de Kinderbescherming te Zutphen. Voorts werden daaraan nog de volgende klachten toegevoegd:

"3. Pas tijdens het klachtgesprek krijgt mevr. W. te horen dat mevr. B. heeft overwogen het naamswijzigingsonderzoek om te zetten in een beschermingsonderzoek.

Hoewel mevr. F. zegt dat de overweging om over te gaan tot een beschermingsonderzoek wellicht duidelijker met mevr. W. besproken had moeten worden, wil mevr. W. deze klacht toch nog een keer aan u voorleggen. Zij is namelijk van mening dat de beeldvorming dat zij niet zou willen meewerken daar zijn grondslag heeft. Zij wist niet dat de Raad een

beschermingsonderzoek overwoog, maar merkte wel dat de raadsonderzoekster wachtte op het hoger beroep van de vader. Blijkbaar heeft de overweging wel invloed gehad op de werkwijze van de Raad. Mevr. W. heeft een druk vanuit de Raad ervaren die niet te rijmen viel met een onderzoek naar naamswijziging, zonder dat zij wist waar de Raad mee bezig was. Dit heeft gevolgen gehad voor de beeldvorming van de Raad. In klacht 9 komt zij daar op terug.

4. Mevr. W. is het er niet mee eens dat er een beschermingsonderzoek werd overwogen op basis van een gesprek van 10 minuten met haar kinderen.

Mevr. B. maakte zich na het contact met de kinderen ernstig zorgen over hen. Toen heeft zij besloten om vader beroepsschrift af te wachten, waar de hulpverlening van de kinderen ter sprake kon komen. Nogmaals, indien dit met mevr. W. zo was besproken had zij de kans gehad aan te tonen dat zij reeds vrijwillige hulpverlening had gehad, met positief resultaat.

Maar om het verloop van het naamswijzigingsonderzoek zo sterk te wijzigen op basis van een gesprekje van 10 minuten met de kinderen vindt mevr. W. te kort door de bocht en onzorgvuldig. Bij naamswijzigingen gaat het immers niet om de kernactiviteiten van de Raad, het is een gedelegeerde opdracht vanuit Justitie. Dat zou dus helemaal los moeten staan van een beschermingsonderzoek, als dat al nodig was.

Daarnaast gaat mevr. F. geheel voorbij aan de klacht van mevr. W. dat de kinderen zich onveilig hebben gevoeld tijdens dat gesprek.

(...)

9. De beeldvorming omtrent mevr. W.

Deze klacht was impliciet wel opgenomen in de klachten, besproken met mevr. F. maar mevr. W. kiest ervoor om deze expliciet aan u voor te leggen.

Zij vond reeds in het rapport dat er een beeld van haar werd geschetst waar zij het niet mee eens was. Zij vindt dat zij teveel wordt neergezet als de niet-meewerkende moeder.

Het feit dat mevr. W. niet op de hoogte was van de overwegingen van de Raad om een beschermingsonderzoek uit te voeren heeft grote gevolgen gehad voor de samenwerking, nu wordt haar bijvoorbeeld verweten dat zij toentertijd geen inzicht wilde geven in de hulpverlening van Bureau Jeugdzorg. Logisch, zij meende immers van doen te hebben met een naamswijzigingsonderzoek, waarover in de Normen 2000 staat dat de raadsonderzoeker zich niet verdiept in het ontstaan van de omstandigheden. Informatieverstrekking was in die fase nog helemaal niet aan de orde, omdat iedereen wachtte op het hoger beroep van vader.

Helaas komt deze beeldvorming ook weer terug in het verslag van het klachtgesprek en het is duidelijk dat de motieven van mevr. W. verkeerd geïnterpreteerd worden."

8. Op 14 mei 2003 vond een gesprek plaats tussen verzoekster, haar gemachtigde en de adjunct-directeur van de Raad. De adjunct-directeur deed de klacht van verzoekster vervolgens bij brief van 14 juli 2003 als volgt af:

"Klacht 1

Het onderzoek is niet uitgevoerd volgens de richtlijnen van het Normenrapport 2000.

Het onderzoek werd verricht onder de toen vigerende Normen 2000 van kracht geworden in januari 2001. U verwijst hier ook naar.

In deze Normen staat dat de raadsonderzoeker uit gaat van de feitelijke omstandigheden zoals hij deze aantreft. Hij verdiept zich dus niet in het ontstaan van deze omstandigheden en in de rol die ieder van de ouders hierbij gespeeld heeft. Uw klacht richt zich op de weergave van de omgangsproblematiek in het verleden (de rol die mevrouw W. daarin gespeeld zou hebben) en de koppeling met het nog te starten psychologisch onderzoek van de kinderen.

In het rapport is in het kader van de verzamelde gegevens de voorgeschiedenis vanuit de raadsbemoeyenis rond de omgangsregeling tussen vader en kinderen weergegeven. Naar mijn mening is hier sprake van een feitelijke weergave van de omstandigheden. Hiermee is dus niet tegen de Normen 2000 ingegaan. Wanneer er in het kader van deze weergave tevens een interpretatie van de rol van de ouders zou volgen (en van de redenen die ouders zouden hebben of overwegingen die zij zouden hanteren), zou de Raad klachtwaardig handelen.

Het uitgangspunt van de Raad is altijd te kijken vanuit het belang van het kind. In dit naamswijzigingsonderzoek ontstaat zorg om de kinderen. Dit is in het rapport beschreven. Deze zorg leidt ertoe dat de Raad zich afvraagt of dit wel het juiste moment is voor een naamswijziging, gezien de angstige en negatieve beleving van de kinderen van vader. Een beschermingsonderzoek wordt overwogen. Volgens de Raad is het aangewezen dat aan deze negatieve beleving, binnen een intensieve vorm van psychologische hulp, gewerkt wordt. Omdat er tegelijkertijd vaders beroep bij het Gerechtshof loopt, waarbij hulpverlening aan de kinderen aan de orde zou komen, heeft de Raad aan willen sluiten bij deze procedure om hiermee een nieuwe procedure (een te starten beschermingsonderzoek) te vermijden. Deze handelwijze van de raadsmedewerkers vind ik begrijpelijk en zorgvuldig. Zowel vanuit het perspectief van de kinderen (doordat aan de zorgen die er over hen zijn aandacht besteed wordt) als vanuit bedrijfseconomisch perspectief (de problematiek "beperken" tot twee procedures heeft mijn voorkeur). Ik acht uw klacht niet gegrond.

Klacht 2

Het naamswijzigingonderzoek heeft te lang geduurd.

Het verzoek van het Ministerie van Justitie is bij de vestiging binnengekomen op 17 januari 2002. Op 29 april 2002 is het onderzoek gestart met een uitnodigingsbrief aan u en aan vader met het voorstel om op 14 mei 2002 een eerste gesprek te hebben. Vader vroeg op 8 mei 2002 telefonisch om het verzetten van de gespreksdatum, met hem vond een eerste gesprek plaats op 27 mei 2002.

Ook u verzocht op 13 mei 2002 een andere afspraak te maken, maar niet eerder dan in juni. Met u vond op 4 juni 2002 het eerste gesprek plaats. Telefonisch werd diezelfde dag een afspraak gemaakt voor een gesprek met de kinderen op 27 juni 2002. Op 24 juni nam u telefonisch contact op dat de kinderen niet konden komen op 27 juni, een nieuwe afspraak werd gemaakt voor 15 juli 2002. Op die datum had de raadsonderzoeker een gesprek met de kinderen. Vervolgens waren zowel vader, moeder als de raadsonderzoeker op vakantie tot 2 september 2002.

Op 3, 11 september en op 9 oktober 2002 vond een multidisciplinair overleg plaats. Diezelfde dag werden vader en moeder uitgenodigd voor het gesprek over het advies op 21 oktober 2002. Op 18 oktober 2002 liet u telefonisch weten dat de afspraak geen doorgang kon vinden vanwege vakantie. U zegde toe om op 28 oktober 2002 telefonisch contact op te nemen voor het maken van een nieuwe afspraak. De raadsonderzoeker liet weten dan ook graag een afspraak te willen maken voor een gesprek met de kinderen over het advies. U belde inderdaad, maar liet weten geen afspraak te kunnen maken, maar hierover later die week terug te bellen. Op 31 oktober 2002 belde u met de raadsonderzoeker. Een afspraak werd gemaakt voor een gesprek op 12 november 2002. Op 11 november 2002 belde u om deze afspraak te annuleren. Vooral het gesprek met de kinderen bleek op problemen te stuiten.

Uiteindelijk werd met u een afspraak gemaakt om het advies te bespreken op 2 december 2002, na de vakantie van raadsonderzoeker.

Op 2 december 2002 liet u telefonisch weten ziek te zijn en zelf te zullen bellen om een andere afspraak te maken. Op 3 december werd u schriftelijk uitgenodigd om het advies te bespreken. Op 5 december liet u weten weer beter te zijn en maandag 9 december te zullen komen.

Op 9 december vond met u het gesprek over het advies plaats.

Een gesprek met de kinderen door de raadsonderzoeker werd door u als te belastend voor de kinderen gevonden. Afgesproken werd dat u het rapport met de kinderen zou doornemen. Diezelfde dag werd het conceptrapport naar u, de kinderen en vader gestuurd. Met de uitnodiging om deze op 17 december 2002 op de vestiging te komen bespreken.

Op 16 december belde u met raadsonderzoeker. U zei het conceptrapport pas die dag te hebben ontvangen en dus niet op de afspraak op 17 december te kunnen komen, omdat u nog geen tijd had om het rapport te lezen. Het rapport aan de kinderen had u nog niet ontvangen en u wilde dit eerst afwachten alvorens een afspraak te maken om het te bespreken. Op 17 december 2002 belde u met het verzoek om het conceptrapport voor de kinderen nogmaals te sturen. Dit werd toegezegd en tevens werd een afspraak gemaakt voor bespreking van het conceptrapport met u op 9 januari 2003 en met de kinderen op 14 januari 2003. Op 8 januari 2003 belde u dat u niet aanwezig kon zijn bij de afspraak van 9 januari 2003. Op 9 januari 2003 liet u telefonisch weten dat de commentaren op het conceptrapport van u en de kinderen inmiddels waren opgestuurd. U gaf te kennen te wensen dat deze integraal in het rapport verwerkt zouden worden. In een multidisciplinair overleg op 30 januari 2003 werd besloten dat de raad de reacties van de ouders als bijlage met het raadsrapport zou meesturen naar het Ministerie van Justitie. Op 5 februari 2003 werden eindrapport en adviesbrief gestuurd naar het Ministerie van Justitie en beide ouders.

In Normen 2000 staat dat een onderzoek wordt afgerond binnen een termijn van drie maanden gerekend vanaf de ontvangst van het verzoek tot het onderzoek. Deze termijn kan bij wijze van uitzondering met maximaal drie maanden worden verlengd. Het ministerie wordt hiervan schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte gesteld. Het verzoek is binnengekomen op 17 januari 2002 en door de raadsonderzoeker gestart op 29 april 2002. Dat wil zeggen dat de termijn van drie maanden toen reeds was overschreden. Als argument voor het overschrijden van deze termijn worden genoemd het aanwezig zijn van lange wachlijsten en de toen actuele zeer spoedeisende beschermingszaken.

Hoewel op basis van genoemde argumenten het begrijpelijk kan zijn een dergelijke keuze te maken, acht ik uw klacht ten aanzien van de te lange tijdsduur tussen ontvangst van het verzoek en start van het onderzoek gegrond.

Met betrekking tot de tijdsduur gedurende het onderzoek constateer ik dat van uw kant afspraken voor gesprekken meerdere keren zijn afgezegd. Tijdens ons gesprek kwam aan de orde dat u het zeer onprettig vond dat de raadsonderzoeker data voor gesprekken in haar brieven noemde en er dus van uitging dat u op die momenten in staat was te komen, u ervoer deze voorstellen als dictaten. We hebben besproken dat haar echter geen andere keus gelaten werd omdat u om uw moverende redenen haar niet uw telefoonnummer wilde geven.

Ik acht uw klacht ten aanzien van de tijdsduur gedurende het onderzoek niet gegrond.

Klacht 3

Pas tijdens het klachtgesprek krijgt u te horen dat de Raad heeft overwogen het naamswijzigingsonderzoek om te zetten in een beschermingsonderzoek.

Op 15 juli 2002 heeft de raadsonderzoeker het gesprek gehad met de kinderen.

U vertelde toen dat u met de kinderen op vakantie ging en dat u pas op 2 september 2002 weer bereikbaar zou zijn.

Het gesprek met de kinderen gaf aanleiding tot zorg. Dit was ook de mening van de gedragsdeskundige tijdens een multidisciplinair overleg op 3 september 2002. Door een naamswijziging op dit moment leken de kinderen nog meer klem te komen zitten. Omdat inmiddels duidelijk was dat op 26 september 2002 een Hofzitting zou plaatsvinden werd besloten deze zitting af te wachten. Het Hof vroeg de raad op die zitting om een uitgebreid extern psychologisch onderzoek van de kinderen te organiseren. Tijdens een nader multidisciplinair overleg op 9 oktober 2002 werd besloten de uitkomsten van dit onderzoek af te wachten alvorens een advies te geven met betrekking tot de naamswijziging. Diezelfde dag, namelijk 9 oktober 2002 werd u uitgenodigd om dit met u te bespreken.

Door de omstandigheden zoals beschreven bij klacht 2 kwam het pas op 9 december 2002 tot de bespreking van het advies, waarna aan u het conceptrapport werd opgestuurd.

In deze rapportage wordt heel expliciet de zorg benoemd, die ontstaan is ten aanzien van de kinderen.

Tijdens het gesprek met de medewerkers gaf de teamleider aan dat de zorgen niet voldoende waren om een beschermingsonderzoek te starten.

Daarom is dit op deze wijze toen ook niet met u besproken. Immers alleen als de raad ambtshalve besluit vanuit een ander onderzoek over te gaan tot een beschermingsonderzoek, moeten de betrokkenen hierover worden ingelicht. Wel ontstond naar de mening van de betrokken raadsmedewerkers de mogelijkheid via het door het Hof opgedragen psychologisch onderzoek wat meer duidelijkheid te krijgen over de zorgen met betrekking tot de kinderen. Immers deze zorgen waren aanleiding nog geen advies te geven over de naamswijziging.

Ik acht uw klacht niet gegrond.

Klacht 4

U bent het er niet mee eens dat een beschermingsonderzoek werd overwogen op basis van een gesprek van 10 minuten met de kinderen.

De raadsonderzoeker geeft aan dat het gesprek juist kort is geweest omdat de kinderen er zo ongemakkelijk bijzaten. Daardoor ontstond bij haar de indruk dat het gesprek zelf beschadigend zou kunnen werken. U benoemde tijdens ons gesprek dat de kinderen zich onveilig voelden door de wijze van doordringend aankijken van hen door de raadsonderzoeker.

Mevrouw B., de raadsonderzoeker, werkt al gedurende acht jaar bij de raad. Een klacht met betrekking tot haar wijze van communiceren is nog niet eerder aan de orde geweest. Het gesprek met de kinderen is juist heel zorgvuldig aangepakt. Zo is besloten om het gesprek in de spelkamer van de raad te laten plaatsvinden, omdat deze ruimte kindvriendelijker is dan een andere spreekkamer. De raadsonderzoeker noemde dat ze aan hun manier van binnenkomen de spanning bij de kinderen al had opgemerkt.

Zoals tijdens ons gesprek met u is besproken is een raadsonderzoeker opgeleid en geschoold in het opmerken van zorgelijke signalen bij kinderen. Een toetsing van haar bevindingen vindt plaats in het multidisciplinair overleg, waaraan een gedragsdeskundige deelneemt. De duur van een gesprek is daarbij in feite niet relevant, een zeer kort gesprek kan evenzeer informatie opleveren als een heel lang gesprek.

Ik acht uw klacht niet gegrond.

Klacht 5

Een aantal uitspraken in het raadsrapport over de kinderen is suggestief en niet objectief.

Tijdens ons gesprek verduidelijkte u dat het om twee zaken in het rapport gaat, die naar uw mening een suggestieve lading hebben. De eerste is dat het gedrag van de kinderen een andere uitleg kan hebben dan de raadsonderzoeker er aan geeft. De tweede betreft de zinsnede met betrekking tot het mee-resoneren van de kinderen met moeder. Dit betreft een interpretatie van de raadsonderzoeker. Ten aanzien van het eerste punt hebben wij reeds besproken dat het nu juist de professionaliteit van de raadsonderzoeker is om hier op deskundige wijze mee om te gaan.

Met betrekking tot het tweede punt constateer ik dat de zinsnede opgenomen is in de paragraaf "interpretatie van de onderzoeksgegevens". Het gaat hierbij dus om de interpretatie van het team, op basis van de observaties.

Het ware misschien wat duidelijker geweest als ter ondersteuning van deze interpretatie op deze plaats een koppeling was gemaakt naar de feiten waarop deze interpretatie was gestoeld.

Ik acht uw klacht niet gegrond.

Klacht 6

U bent het er niet mee eens dat de raadsonderzoeker eerst met vader heeft gesproken.

Op 29 april 2002 is een uitnodigingsbrief gestuurd aan beide ouders met een voorstel tot gesprek op 14 mei.

Op 8 mei 2002 belde vader met het verzoek de afspraak te verzetten. Met hem werd een afspraak gemaakt voor 27 mei 2002.

Op 13 mei 2002 nam u contact op met de raad. U was met vakantie geweest en had de brief net gelezen. U zei een nieuwe afspraak te willen maken, maar niet eerder dan begin juni 2002. Een afspraak werd gemaakt voor een gesprek op 4 juni 2002.

Nu de afspraken gemaakt waren hebben de gesprekken in die volgorde plaatsgevonden, ook om een verdere belemmering in de voortgang van het onderzoek te voorkomen. Daar komt nog bij dat het in feite niet uitmaakt met wie van de betrokkenen het eerst wordt gesproken. Een vaste richtlijn ten aanzien hiervan bestaat dan ook niet. De raadsonderzoeker staat neutraal in het onderzoek, alleen het belang van het kind is uitgangspunt.

Ik acht uw klacht niet gegrond.

Klacht 7

U vindt dat er onzorgvuldig is omgegaan met het gebruik van de achternaam van de kinderen in de rapportage.

In de Gemeentelijke Basis Administratie (het GBA) staan de kinderen met de naam "L." ingeschreven.

Met betrekking tot het ingeschreven staan op school zegt de raadsonderzoeker dat u wel degelijk heeft gezegd dat de kinderen officieel staan ingeschreven onder de naam "L.". Navraag bij de Inspectie van het Onderwijs leert dat de school verplicht is een kind onder zijn officiële naam, dus in casu "L." in te schrijven. Wel kan in onderling overleg worden afgesproken dat het kind wordt aangesproken met een andere achternaam. Met betrekking tot uw commentaar op het conceptrapport over deze kwestie dient nu juist de bespreking van de conceptrapportage om feitelijke onjuistheden te verbeteren. Tot die bespreking is het, zoals eerder beschreven, niet gekomen.

Het is een gebruikelijke gang van zaken nagekomen commentaar als bijlage van het rapport mee te sturen.

Ik acht uw klacht niet gegrond.

Klacht 8

U bent het er niet mee eens dat vertrouwelijke informatie over uzelf in het rapport is terechtgekomen.

Tijdens ons gesprek heb ik u gevraagd welke informatie u precies bedoelt. U zei dat het onder andere de opmerkingen betrof betreffende uw woonsituatie. Wij spraken af dat u dit

punt nog eens schriftelijk zou toelichten. In deze toelichting geeft u aan dat het rapport vol staat met privé-gegevens. U herhaalt dat het met name gaat over de gegevens betreffende de woonsituatie, in casu de samenstelling van uw huidige gezin.

De raadsonderzoeker geeft aan met u besproken te hebben dat bepaalde gegevens meegenomen moeten worden in het onderzoek. Met name bij onderzoeken naamswijziging is de woonsituatie een elementair gegeven. Ook in ons gesprek is dit aan de orde geweest. De raadsonderzoeker zegt met u over de formulering van een en ander te hebben gesproken. Ook is besproken dat het rapport aan alle betrokkenen ter lezing aangeboden zal worden.

Inherent aan raadsrapportage is het vertrouwelijke karakter daarvan, privé-gegevens van betrokkenen vormen immers altijd onderdeel van deze rapportage.

De klacht zou gegrond zijn indien privé-gegevens, die irrelevant zijn voor het beantwoorden van de onderzoeksvraag, tegen de wil van betrokkenen worden vermeld. In uw situatie vind ik dit niet aan de orde.

Ik acht uw klacht niet gegrond.

Klacht 9

In het rapport wordt een beeld van u geschetst waar u het niet mee eens bent.

In ons gesprek gaf u aan dat u vindt dat met name uit de voorgeschiedenis een negatief beeld naar voren komt. Met u is besproken dat de voorgeschiedenis een feitelijke opsomming is van de gebeurtenissen uit het verleden.

In de conclusie van het rapport moet staan wat ons tot het advies brengt.

De criteria voor naamswijziging komen hierin terug.

U gaf te kennen het gevoel te hebben dat de raadsonderzoeker op voorhand al een bepaald beeld van u had. De teamleider benadrukt dat om juist een neutrale insteek te hebben een andere raadsonderzoeker gevraagd is dit onderzoek te doen dan de raadsonderzoeker die zich destijds heeft beziggehouden met het onderzoek betreffende de omgangsregeling.

Het is niet aan mij om te toetsen of uw mening dat uit het rapport een beeld van u naar voren komt dat niet overeenkomt met de werkelijkheid al dan niet terecht is.

Door mij moet worden onderzocht of in de rapportage feiten op een zodanig onjuiste wijze worden weergegeven dat van u bewust een negatief beeld wordt geschapen.

Daarvan is mijns inziens geen sprake.

Ik acht uw klacht niet gegrond."

9. Per brief van 28 augustus 2003 legde verzoeksters gemachtigde de klachten van verzoekster voor aan de Klachtencommissie II van de Raad voor de Kinderbescherming, Directie Oost. De klachtencommissie besliste op 30 oktober 2003 als volgt:

"klacht 1. Het onderzoek is niet uitgevoerd volgens de richtlijnen van het Normenrapport 2000.

(...)

Blijkens het Normenrapport 2000, pagina 46, valt het onderzoek uiteen in: a. voorlichting aan belanghebbenden en b. toetsing van de op pagina 47 genoemde vijf criteria. Vervolgens wordt op pagina 47 vermeld dat een onderzoek inzake naamswijziging wordt afgesloten met een raadsrapport, waarin het advies is opgenomen. Naast het noemen van de aspecten waaraan in de rapportage in elk geval aandacht dient te worden besteed, wordt verwezen naar hoofdstuk 3, rapportage en ondertekening. In dat hoofdstuk wordt onder C 5 aangegeven dat een rapport (onder meer) een beschrijving van feiten en achtergronden dient te vermelden.

(...)

Naar het oordeel van de klachtencommissie zou een deel van deze klachten er niet zijn geweest, indien klaagster en de raadsonderzoekster in een gesprek het conceptrapport besproken hadden. In dat gesprek zouden dan immers de feitelijke onjuistheden zijn gewijzigd, maar zoals hiervoor vermeld had klaagster niet kunnen verwachten dat het gehele rapport op basis van haar commentaar zou worden herschreven.

(...)

klacht 5. Een aantal uitspraken in het raadsrapport over de kinderen is suggestief en niet objectief.

Het gaat bij deze klacht met name om de twee zinsneden in het rapport, te weten 1) de kinderen lijken mee te resoneren met de ideeën en opstelling van de moeder ten aanzien van de vader en 2) de kinderen zoeken nauwelijks oogcontact met de raadsonderzoekster. Zowel klaagster als de raadsonderzoekster hebben verklaard dat de kinderen zich in dat gesprek niet op hun gemak hebben gevoeld.

De raad heeft aangegeven dat deze interpretaties zijn gebaseerd op de bevindingen van een goed opgeleide raadsonderzoekster, die voor het gesprek met de kinderen zowel wat betreft de locatie als het gespreksonderwerp rekening had gehouden met het feit dat de kinderen in een eerder contact met de raad overstuur waren geweest.

De klachtencommissie is van oordeel dat het tot de taak van de raad behoort om de uitspraken van kinderen te interpreteren, ook al kunnen die interpretaties bij een belanghebbende als suggestief overkomen. Er is niet gebleken dat op basis van het gesprek met de kinderen, welk gesprek bovendien later in een multidisciplinair overleg is geobjectiveerd, zodanige conclusies zijn getrokken dat sprake is van onjuist optreden van de raad. Deze klacht is niet gegrond.

Klacht 7. U vindt dat er onzorgvuldig is omgegaan met het gebruik van de achternaam van de kinderen in de rapportage.

Zoals ook ter zitting en uit de stukken naar voren is gekomen is hier kennelijk sprake van een op een eenvoudige wijze te herstellen feitelijke onjuistheid, die in een bespreking van het conceptrapport verbeterd had kunnen worden. Nu die bespreking niet heeft plaatsgevonden, staat die onjuistheid nog steeds in het rapport, met dien verstande dat de reactie daarop van klagster in de aan dat rapport gehechte bijlage staat vermeld. Deze klacht is niet gegrond.

klacht 8. U bent het er niet mee eens dat vertrouwelijke informatie over uzelf in het rapport is terechtgekomen.

Blijkens de criteria voor een naamswijzigingsonderzoek is de gezinssituatie een relevante factor, die in het rapport, en dan vanzelfsprekend overeenkomstig de werkelijkheid, moet worden vermeld. De klachtencommissie kan niet ingaan op het feit of en zo ja wat klagster en de raadsonderzoekster daaromtrent zouden hebben afgesproken, maar zij verbaast zich over het feit dat het resultaat van die bespreking tussen klagster en de raadsonderzoekster zou kunnen zijn dat klaarblijkelijk foutieve informatie die niet op werkelijkheid berust in het rapport is opgenomen.

Daarnaast zou ook bij deze klacht sprake kunnen zijn van een feitelijke onjuistheid die in een bespreking van het conceptrapport verbeterd had kunnen worden.

Deze klacht is niet gegrond.

klacht 9. In het rapport wordt een beeld van u geschetst waar u het niet mee eens bent.

Ook ten aanzien van deze klacht geldt dat het te betreuren valt dat het conceptrapport niet is besproken, zodat geen gebruik is gemaakt van de mogelijkheid om feitelijke onjuistheden te herstellen. Voor wat betreft de - onderdelen van de - interpretatie en de conclusie van de raad, waarmee klagster het niet eens is, merkt de klachtencommissie op dat klagster overeenkomstig het beleid in de gelegenheid is gesteld haar commentaar aan het conceptrapport toe te voegen en dat dat commentaar onderdeel uitmaakt van het definitieve rapport. Deze klacht is dan ook niet gegrond.

Voor wat de overige klachten 2, 3 en 4 betreft overweegt de klachtencommissie als volgt.

klacht 2. Het naamswijzigingsonderzoek heeft te lang geduurd.

De directie heeft dit onderdeel voor wat betreft de start van het onderzoek gegrond verklaard, zodat de klachtencommissie dat onderdeel niet opnieuw zal beoordelen.

Voor wat betreft het onderdeel van de klaagster gericht op de periode van de start van het onderzoek op 29 april 2002 tot 5 februari 2003, welke periode ook de klachtencommissie als zeer lang voorkomt overweegt de klachtencommissie het volgende. Uit de niet weersproken opsomming van de directie wat betreft het telefonisch maken van de afspraken tussen klaagster en de raadsonderzoekster en het afzeggen van deze afspraken door klaagster, veelal enige tijd na het maken van de afspraak en veelal vlak voor de afspraak zelf, blijkt dat de lange duur ook aan klaagster geweten kan worden en niet alleen op conto van de raad geschreven kan worden.

De klachtencommissie acht deze klacht niet gegrond.

klacht 3. Pas tijdens het klachtgesprek krijgt u te horen dat de raadsonderzoekster heeft overwogen het naamswijzigingsonderzoek om te zetten in een beschermingsonderzoek.

Voor de beoordeling van deze klacht verwijst de klachtencommissie naar de brief van de adjunct-directeur van 14 juli 2003 waar deze bij klacht 3 uiteenzet hoe de gang van zaken is geweest omtrent de zorgen die bij de raad over de kinderen bestonden en dat de raad heeft besloten de uitkomst van het extern psychologisch onderzoek in het kader van de omgangszaak af te wachten alvorens een advies te geven met betrekking tot de naamswijziging. Voorts schrijft de adjunct-directeur dat de teamleider tijdens het gesprek met de medewerkers op 9 oktober 2002 aangaf dat de zorgen niet voldoende waren om een beschermingsonderzoek te starten. De klachtencommissie kan billijken dat de raad in het adviesgesprek dat klaagster op 9 december 2002 met de raadsonderzoekster had en waar de zorgen van de raad over de kinderen met klaagster zijn besproken, de mogelijkheid van een beschermingsonderzoek niet heeft genoemd, nu de raad immers niet is overgegaan tot een dergelijk onderzoek. Anders dan de adjunct-directeur is de klachtencommissie echter van oordeel dat deze klacht gegrond is nu er voor de raad geen enkele aanleiding bestond om in het klachtgesprek op 5 maart 2003 wél te zeggen dat aan een beschermingsonderzoek was gedacht, terwijl dat onderzoek niet in een eerder contact met klaagster, noch in het adviesgesprek op 9 december 2002 noch in het rapport ter sprake is gekomen. De klachtencommissie vraagt zich dan ook af wat de relevantie is geweest om dan enige maanden later in het klachtgesprek met klaagster alsnog melding te maken van het feit dat een beschermingsonderzoek is overwogen. Het was beter geweest indien de raad, zoals ook in het verslag van 5 maart 2003 staat vermeld, dat "dit alles wellicht duidelijker met moeder besproken had moeten worden", klaagster al in september

2002 volledig op de hoogte had gesteld dan wel in het gesprek van 5 maart 2003 de mogelijkheid van een beschermingsonderzoek niet had genoemd.

klacht 4. U bent het er niet mee eens dat een beschermingsonderzoek werd overwogen op basis van een gesprek van 10 minuten met de kinderen.

Evenals bij klacht 5 is overwogen hebben klaagster en de raadsonderzoekster beiden aangegeven dat de kinderen zich niet op hun gemak voelden tijdens het gesprek met de raadsonderzoekster. Voor de raadsonderzoekster was dat een reden om haar zorgen over de kinderen te bespreken in het multidisciplinair overleg. Dat in dat overleg naar aanleiding van deze zorgen vervolgens een beschermingsonderzoek wordt overwogen behoort tot de taak van de raad. De klachtencommissie kan de adjunct-directeur volgen waar deze in haar brief van 14 juli 2003 hieromtrent schrijft dat de duur van een gesprek daarbij in feite niet relevant is. De klachtencommissie acht deze klacht als zodanig dan ook niet gegrond. Naar het oordeel van de klachtencommissie heeft deze klacht veel meer te maken met het feit dat klaagster in het klachtgesprek op 5 maart 2003 zoals hiervoor bij klacht 3) vermeld, geheel onverwacht werd geconfronteerd met het feit dat een beschermingsonderzoek was overwogen, terwijl die mogelijkheid niet op een eerder moment met haar was besproken.

klacht 6. U bent het er niet mee eens dat de raadsonderzoekster eerst met de vader heeft gesproken.

Ter zitting heeft de raad toegelicht dat de raad bij het uitnodigen van de ouders die beiden belanghebbende zijn, niet is afgeweken van het beleid. De klachtencommissie kan klaagster niet volgen in haar stelling dat het eerst spreken met de vader principieel onjuist is en de schijn van subjectiviteit wekt. Deze klacht is niet gegrond.

5. Beslissing

Klacht 3 is gegrond,

Klacht 2, 1e gedeelte, laat de klachtencommissie buiten beschouwing en

de overige klachten zijn niet gegrond."

10. Bij brief van 4 december 2003 wees de minister van Justitie het verzoek om geslachtsnaamwijziging af. Ter toelichting op deze beslissing bracht de minister het volgende naar voren:

"...De aanvraag wordt afgewezen als de belangen van de kinderen zich verzetten tegen inwilliging van de aanvraag. De belangen van de ouders bij een verzoek tot geslachtsnaamswijziging zijn daaraan ondergeschikt. Ook wordt de aanvraag afgewezen indien door de wettige vader tegen de naamswijziging bedenkingen zijn ingebracht, waaraan in het belang van het kind niet kan worden voorbijgegaan.

Of de naamswijziging al dan niet in het belang van het kind is, wordt (mede) beoordeeld aan de hand van een onderzoek en een door de Raad voor de Kinderbescherming (hierna te noemen: de Raad) uit te brengen advies als er door één van de ouders bezwaar wordt gemaakt of bedenkingen worden geuit tegen de verzochte naamswijziging.

Zoals u tijdens het onderzoek is medegedeeld, heeft de wettige vader bij de gemeente bedenkingen aangevoerd tegen uw verzoek om geslachtsnaamswijziging voor uw zoon en dochter.

In verband met de door de vader ingebrachte bedenkingen, heb ik de Raad, vestiging Arnhem, bij brief van 16 januari 2002 gevraagd om een gemotiveerd advies uit te brengen over de vraag of de naamswijziging naar het oordeel van de Raad strijdig met het belang van X en Y moet worden geacht.

Zoals u inmiddels uit voorgaande correspondentie en telefoongesprekken bekend zal zijn, heeft de Raad besloten dat zij aangaande uw verzoek om naamswijziging geen advies meent te kunnen uitbrengen. Bij brief van 19 mei 2003, waarvan u en uw voormalige echtgenoot een kopie is toegezonden, deelde de Raad mij daaromtrent mee, dat aan die beslissing niet ten grondslag ligt het feit dat er onderzoeken gaande zijn naar een door uw voormalige echtgenoot verzochte omgangsregeling, maar (wel) het feit dat de Raad zorgen heeft over de angstige en negatieve manier waarop de kinderen aan hun vader denken.

De Raad zegt geen zicht te hebben op de effecten van hulpverlening op deze beleving van de kinderen en stelt dat hierover meer duidelijkheid zal moeten komen alvorens door de Raad kan worden vastgesteld of de belangen van X en Y zich tegen inwilliging van het verzoek om naamswijziging verzetten. Afgewacht wordt nog of een lopend (uitgebreid) deskundigenonderzoek, dat op verzoek van het Gerechtshof Arnhem in het kader van het onderzoek naar een eventuele omgangsregeling door de Raad wordt uitgevoerd, aanknopingspunten kan geven voor een advies door de Raad over het verzoek om naamswijziging. Telefonische informatie van heden leerde mij, dat bedoeld onderzoek nog gaande is, zodat de Raad zich ook op dit moment nog op het standpunt stelt dat geen advies over de door u gevraagde naamswijziging kan worden gegeven.

Voor de duidelijkheid plaats ik naar aanleiding van het voorgaande een aantal kanttekeningen. Zoals hiervoor door mij aangegeven, wordt advies van de Raad ingewonnen als door een ouder bedenkingen worden geuit of bezwaar wordt gemaakt tegen het, door de andere ouder, gedane verzoek om naamswijziging. Het standpunt van de Raad geen advies te willen (kunnen) uitbrengen, doet daarbij niet af aan mijn verplichting om een juiste en eigen belangenafweging ter zake te maken. Mocht, bijvoorbeeld, blijken dat ik mij niet kan verenigen met een door de Raad uitgebracht advies, dan bestaat voor mij de mogelijkheid van dat advies af te wijken. Een dergelijke beslissing zal dan wel voldoende gemotiveerd genomen moeten worden.

Aangaande uw verzoek moet, zoals eerder aangegeven, worden vastgesteld dat de Raad zich, op dit moment, niet in staat acht vast te stellen of de belangen van X en Y zich verzetten tegen de verzochte naamswijziging.

Uit jurisprudentie hierover van de Raad van State, blijkt dat het feit dat de Raad zich in haar rapport van een advies heeft onthouden, niet de conclusie wettigt dat een verzoek toe- dan wel afgewezen had moeten worden. Het rapport als zodanig kan toch voldoende elementen bevatten om een verzoek, mede gelet op de eigen verantwoordelijkheid van de Minister, toe- dan wel af te wijzen.

Na afweging van de gegevens zoals die mij uit uw aanvraag bekend zijn geworden en met inachtneming van hetgeen daarover door de Raad in zijn rapportage is opgemerkt, ben ik tot de conclusie gekomen dat uw verzoek dient te worden afgewezen.

Hoewel X en Y volgens de Raad beiden op de hoogte zijn van het bestaan van uw voormalige echtgenoot en van het feit dat hij hun vader is, blijkt uit de rapportage van de Raad echter ook dat de kinderen vooral herinneringen aan hem hebben in negatieve zin. Y heeft zichzelf nauwelijks een beeld van haar vader kunnen vormen, mede gezien het ontbreken van contact tussen uw voormalige echtgenoot en de kinderen. Uit de Nota van Toelichting bij het Besluit naamswijziging blijkt, dat het in voldoende mate bekend zijn van de kinderen met hun afkomst, bij de afweging of bij een verzoek om naamswijziging de belangen van de kinderen niet worden geschaad, van groot belang is, en, zoals hiervoor opgemerkt, uit de rapportage van de Raad kan worden opgemaakt dat X en Y een eenzijdig, negatief en angstig beeld van hun vader hebben. Gelet op het voorgaande stel ik vast dat, hoewel strikt genomen wordt voldaan aan het vereiste van statusvoorlichting, er mij geen feiten of omstandigheden zijn gebleken, die aanleiding kunnen zijn om af te wijken van hetgeen door de Raad terzake is vastgesteld. Dit betekent dat naamswijziging onder de aangegeven omstandigheden niet in het belang is van de kinderen. Ik merk hierbij, zoals eerder, nog op dat de belangen van de ouders ondergeschikt dienen te zijn aan die van de kinderen. De problemen tussen u en uw voormalige echtgenoot bij het, bijvoorbeeld, invulling geven aan een omgangsregeling, lijken eerder het tegendeel te bevestigen.

Ik deel daarbij de zorgen die de Raad heeft ten aanzien van X en Y en hun angstige en negatieve houding ten opzichte van uw voormalige echtgenoot, de heer L., welke zorgen ook worden onderkend door het Gerechtshof Arnhem, dat in deze de Raad op 26 september 2002 verzocht heeft een uitgebreid psychologisch onderzoek uit te voeren in het kader van een omgangsregeling tussen X en Y en uw voormalige echtgenoot. Met de Raad vraag ik mij af of dit wel het juiste moment is voor een naamswijziging, mede gezien de omstandigheid dat de kinderen mee lijken te resoneren met uw opstelling ten opzichte van de heer L. Hoewel een naamsverandering geen belemmering voor het tot stand komen van een omgangsregeling mag zijn, lijkt het voor een belangrijk deel de verstandhouding tussen u en de heer L. te bepalen.

Ik dien een verzoek om wijziging van de geslachtsnaam te toetsen aan de criteria zoals die zijn opgenomen in het Besluit naamswijziging, met afweging van de beschikbare gegevens en ben naar aanleiding daarvan tot het huidige besluit gekomen..."

11. De adjunct-directeur van de Raad voor de Kinderbescherming zond verzoekster per brief van 10 december 2003 haar reactie op de beslissing van de klachtencommissie. In die brief bracht de adjunct-directeur onder meer het volgende naar voren:

"Vorige week ontvingen wij de beslissing van de klachtencommissie.

De commissie heeft van de 9 door u geformuleerde klachten één onderdeel niet in behandeling genomen en één klacht gegrond verklaard.

Het gaat hier om de door u geformuleerde klacht dat u pas tijdens het klachtgesprek op de vestiging te horen heeft gekregen dat de Raad heeft overwogen een naamswijzigingsonderzoek om te zetten in een beschermingsonderzoek.

De klachtencommissie is van oordeel dat de Raad ofwel helemaal niet had moeten aangeven dat een beschermingsonderzoek was overwogen, ofwel de zorgen en de daaraan gekoppelde uitbreiding naar een eventueel beschermingsonderzoek veel eerder met u had moeten bespreken.

Waar ik mij in mijn beoordeling van deze klacht voornamelijk heb gericht op de formele procedure (als de Raad ambtshalve besluit over te gaan tot een beschermingsonderzoek moeten de betrokkenen hierover worden ingelicht, de Raad is niet overgegaan tot een beschermingsonderzoek en dus hoefden de betrokkenen niet te worden ingelicht), heeft de klachtencommissie zich in haar beoordeling en uitspraak eigenlijk gericht op het relationele aspect bij dit onderwerp.

De klachtencommissie is dan van oordeel dat het niet relevant is om maanden later (in het klachtgesprek) nog aan te geven dat een beschermingsonderzoek is overwogen.

Ik kan de klachtencommissie in deze optiek wel volgen maar wijs er op dat de Raad deze zorgen wel degelijk eerder met u heeft willen bespreken maar daartoe (door de vakantieperiode en door afzegging van een afspraak) geen gelegenheid had.

Het oordeel van de klachtencommissie is inmiddels gecommuniceerd aan de betrokken medewerkers.

Ik zal aan de gegrondverklaring van deze klacht geen consequenties in uw zaak verbinden. Het gaat hier om iets dat na de afronding van het naamswijzigingsonderzoek heeft plaatsgevonden en dat daarmee geen inhoudelijke invloed op deze zaak heeft gehad."

12. Op 10 januari 2004 diende verzoekster een bezwaarschrift in bij de minister van Justitie tegen zijn afwijzende beslissing op haar verzoek tot geslachtsnaamwijziging. De minister van Justitie liet verzoekster per brief van 9 juli 2004 weten dat hij na een heroverweging had besloten het verzoek om geslachtsnaamwijziging alsnog toe te wijzen.

B. Standpunt verzoekster

Het standpunt van verzoekster staat samengevat weergegeven onder Klacht.

C. Standpunt minister van Justitie

1. In reactie op verzoeksters klacht liet de minister van Justitie de Nationale ombudsman per brief van 10 september 2004 weten dat hij de klacht van verzoekster niet gegrond achtte. Ter motivering verwees hij daarbij naar het standpunt van de Raad voor de Kinderbescherming van 23 augustus 2004 dat onder meer het volgende behelsde:

"Vanuit de Raad zijn er vanaf 1993 contacten met mevrouw W., eerst in het kader van het doen van een onderzoek naar het al dan niet vaststellen van een omgangsregeling van haar kinderen X (...) en Y (...) met hun vader, de heer L., later in het kader van begeleiding van de uitvoering van een door de rechter (voorlopig) vastgestelde omgangsregeling tussen vader en de kinderen, en uiteindelijk resulterend in een brief aan de rechtbank Arnhem op 29 november 2001 waarin de Raad concludeerde dat het niet in het belang van de kinderen is op dit moment een omgangsregeling te forceren. Moeder werd geadviseerd intensieve psychologische hulp voor beide kinderen in te schakelen.

Gedurende deze procedure welke, voor zover de Raad bekend, inmiddels bij beschikking van het Gerechtshof te Arnhem op 20 juli 2004 is afgerond, werd op 16 januari 2002 het verzoek van het Ministerie van Justitie ontvangen om onderzoek te doen naar de door moeder gevraagde naamswijziging van de kinderen. De Raad heeft om zijn moverende redenen geen advies willen geven omtrent de gevraagde naamswijziging (bijlage 1), en het Ministerie van Justitie heeft naar aanleiding daarvan bij besluit van 4 december 2003 beslist het verzoek van mevrouw W. af te wijzen. Bij beslissing op bezwaar is na een heroverweging op grond van het bepaalde in het per 1 april 2004 gewijzigde Besluit naamswijziging alsnog besloten het verzoek om naamswijziging toe te wijzen.

Omdat tijdens het onderzoek naar de (uitvoering van de) omgangsregeling de Raad zich zorgen maakte over de opvoedingssituatie van de kinderen, werd door de Raad besloten een onderzoek daarnaar te doen, welk onderzoek thans door de Raad, vestiging Utrecht, zal worden uitgevoerd.

(...)

Bovengenoemde klachtonderdelen zijn uitvoerig aan de orde gekomen, in eerste instantie in een gesprek met de teamleider in aanwezigheid van de juridisch deskundige (zie bijlage

3), in tweede instantie in een gesprek met de adjunct-directeur, welk gesprek heeft geleid tot de klachtbeslissing van 14 juli 2003 (zie bijlage 4), en in een laatste instantie ten overstaan van de klachtencommissie II, dat geresulteerd heeft in de beslissing op de klacht d.d. 30-10-2003 (zie bijlage 5).

Na zorgvuldige bestudering van het gehele dossier en met name de klachtbeslissing van de adjunct-directeur ben ik van oordeel dat de raadsonderzoekster het onderzoek adequaat heeft uitgevoerd. Ik heb geen redenen te twifelen aan haar professionaliteit in deze. De adjunct-directeur heeft mijns inziens op juiste gronden en met toereikende argumentatie en motivering de klachten ongegrond dan wel gegrond verklaard. Zij heeft mijns inziens inzichtelijk gemaakt hoe zij tot haar afweging is gekomen. Ik zie dan ook geen aanleiding om te twifelen aan de juistheid van de klachtbeslissing.

B. Verzoekster klaagt erover dat de adjunct-directeur van de Raad voor de Kinderbescherming directie Oost te Zutphen, in haar brief van 10 december 2003 heeft opgemerkt dat de Raad vóór 5 maart 2003 geen gelegenheid had om met verzoekster te spreken over de zorgen die bij de Raad ten aanzien van haar kinderen waren ontstaan. Verzoekster is van mening dat dit in ieder geval tijdens het gesprek op 9 december 2002 besproken had kunnen worden.

De brief van 10 december 2003 is een reactie van de adjunct-directeur naar aanleiding van de gegrondverklaring door de klachtencommissie van de klacht over het moment waarop mevrouw W. te horen krijgt dat de raadsonderzoeker overwogen heeft het naamswijzigingsonderzoek om te zetten in een beschermingsonderzoek. Met deze brief komt zij tegemoet aan het gestelde in art 6 lid 5 van het Besluit klachtbehandeling Raad voor de Kinderbescherming van 24 juni 1996 (Stb. 1996, 330), dat de directeur binnen drie weken na ontvangst van de beslissing van de klachtencommissie aan de klager schriftelijk moet mededelen of en zo ja, welke gevolgen binnen de organisatie daaraan verbonden.

Ik heb de bewuste brief nauwkeurig gelezen. Ik ben van mening dat zij voldoende duidelijk heeft gemaakt dat zij de mening van de klachtencommissie in deze kan volgen en zij wijst er nog eens nadrukkelijk op dat de Raad deze zorgen wel degelijk eerder met mevrouw W. heeft willen bespreken maar daartoe om verschillende redenen geen gelegenheid had.

In haar beslissing op de klacht is zij in klacht 3 ook uitvoerig hierop ingegaan. Mijns inziens heeft de adjunct-directeur juist en adequaat gehandeld."

2. Bij zijn reactie zond de minister enkele op de zaak betrekking hebbende stukken mee. Daaronder bevonden zich onder andere een afschrift van het contactjournaal, waarvan de inhoud als volgt luidt:

"Contacten

(...)

Datum 29-04-2002 Door B. Met mevrouw W.

Hoe/Waar schriftelijk Rol moeder

Inhoud: Uitnodigingsbrief en folder naamswijziging gezonden.

Datum 29-04-2002 Door B. Met de heer L.

Hoe/Waar schriftelijk Rol vader

Inhoud: Uitnodigingsbrief en folder naamswijziging gezonden.

Datum 29-04-2002 Door B. Met ouders

Hoe/Waar schriftelijk Rol ouder

Inhoud: Folders verstrekt.

Datum 08-05-2002 Door B. Met de heer L.

Hoe/Waar telefonisch Rol vader

Inhoud: Vader belt naar aanleiding van de uitnodigingsbrief. Vraagt of de afspraak verzet kan worden. Nieuwe afspraak gemaakt.

Datum 13-05-2002 Door B. Met mevrouw W.

Hoe/Waar telefonisch Rol moeder

Inhoud: Mevr. W. belt naar de Raad naar aanleiding van de uitnodigingsbrief. Zij heeft de brief pas van het weekend gezien toen zij terugkwam van vakantie. Afspraak voor morgen kan daarom niet doorgaan. Zij wil een nieuwe afspraak maken, maar niet eerder dan begin juni. Er is een nieuwe afspraak gemaakt voor 4 juni. Mevrouw W. vraagt of deze afspraak nog schriftelijk wordt bevestigd. Haar gevraagd of zij dit wil. Mevrouw W. zegt dat dit niet nodig is, zij heeft de afspraak nu genoteerd. Mevrouw W. verzocht om haar telefoonnummer, voor het geval er een afspraak geannuleerd moet worden. Dit wil zij liever niet geven en zegt het risico te nemen dat wanneer de afspraak niet door kan gaan, zij niet bereikt kan worden.

Datum 27-05-2002 Door B. Met dhr. L.

Hoe/Waar op buro vestiging Rol vader

Inhoud: Gesprek vader over naamswijziging en uitleg onderzoek.

Datum 04-06-2002 Door B. Met mevr. W.

Hoe/Waar op buro vestiging Rol moeder

Inhoud: Gesprek over haar verzoek tot naamswijziging en uitleg onderzoek.

Datum 04-06-2002 Door B. Met mevr. W.

Hoe/Waar telefonisch Rol moeder

Inhoud: Moeder belt, zoals in het gesprek was afgesproken, naar de Raad om afspraak te maken voor gesprek met kinderen. Afspraak gemaakt voor 27 juni 2002.

Datum 13-06-2002 Door B. Met mevr. F.

Hoe/Waar op buro vestiging Rol teamleider

Inhoud: WB: info vanuit gesprek met ouders besproken, gesprek met kinderen afwachten.

Datum 24-06-2002 Door B. Met mevr. W.

Hoe/Waar telefonisch Rol moeder

Inhoud: Moeder neemt contact op met de Raad. Zou eigenlijk de afspraak voor de kinderen a.s. donderdag bevestigen, maar wil nu de afspraak afzeggen. Er zijn voor de kinderen allerlei activiteiten op school de komende dagen. Moeder wil een nieuwe afspraak voor 19 juli 2002. Moeder uitgelegd dat de raadsonderzoeker dan op vakantie is. Moeder zegt dat zij dan zal kijken of zij een activiteit van de kinderen kan schrappen. Moeder zegt daar nu geen uitsluitsel over te kunnen geven, maar de raadsonderzoeker daar donderdag over terug te zullen bellen. Moeder aangegeven dat ik in ieder geval tussen 9.00 en 10.00 uur bereikbaar ben. Moeder zegt dat zij dan niet kan bellen en 's middags wel zal proberen te bellen.

Datum 27-06-2002 Door B. Met mevr. W.

Hoe/Waar telefonisch Rol moeder

Inhoud: Moeder belt. Nieuwe afspraak gemaakt voor gesprek met de kinderen op 15 juli 2002.

Datum 01-07-2002 Door B. Met mevr. F.

Hoe/Waar op buro vestiging Rol teamleider

Inhoud: WB: Moeder heeft de afspraak met de kk verzet naar 15 juli 2002. Afgesproken dat raadsonderzoeker vader belt om door te geven dat dan pas afspraak met kk gepland staat, raadsonderzoeker daarna vakantie heeft en na vakantie intern zal overleggen over advies.

Datum 15-07-2002 Door B. Met X

Hoe/Waar op buro vestiging Rol kind

Inhoud: Gesprek over naamswijziging.

Datum 15-07-2002 Door B. Met Y

Hoe/Waar op buro vestiging Rol kind

Inhoud: Gesprek over naamswijziging.

Datum 15-07-2002 Door B. Met dhr. L.

Hoe/Waar telefonisch Rol vader

Inhoud: Vader gebeld en ingelicht over de stand van zaken in het onderzoek en de vertraging doordat enkele afspraken zijn afgezegd en de vakantie van de raadsonderzoeker. Vader heeft vakantie van 12 augustus tot en met 2 september. Is daarna weer bereikbaar.

Datum 15-07-2002 Door B. Met mevr. W.

Hoe/Waar op buro vestiging Rol moeder

Inhoud: Moeder vertelt de hele vakantie met de kinderen weg te zijn en pas vanaf 2 september weer bereikbaar te zijn. Moeder tevens op de hoogte gesteld van de vakantie van de raadsonderzoeker.

Datum 03-09-2002 Door B. Met mevr. F. en mevr. Z.

Hoe/Waar op buro vestiging Rol teamleider

Inhoud: MDO: Info vanuit de gesprekken met ouders en de kk besproken. Gezien de leeftijd van de kk, het negatieve beeld dat zij hebben over vader en de psychologische hulp die nog niet gestart is vraagt de Raad zich af of een naamswijziging op dit moment wel in het belang van de kk is. Afspraak dat gedragsdeskundige dossier zal doornemen en daarna aanvullend overleg over welke stappen de Raad verder in het onderzoek zal ondernemen.

Datum 11-09-2002 Door B. Met mevr. F. en mevr. Z.

Hoe/Waar op buro vestiging Rol teamleider

Inhoud: MDO: Overleg met teamleider, gedragsdeskundige en juridisch medewerker, mevrouw P. Zorgen t.a.v. kk besproken naar aanleiding van gesprek met kk. Afspraak

gemaakt dat alvorens een beslissing te nemen over het verzoek tot naamswijziging eerst de zitting bij het Hof betreffende de OR op 26 september 2002 af te wachten. Daarna een beslissing nemen over het advies voor naamswijziging. Onduidelijk in hoeverre de psychologische hulp voor de kinderen nu gestart is.

Datum 09-10-2002 Door B. Met dhr. L.

Hoe/Waar schriftelijk Rol vader

Inhoud: Uitnodiging adviesgesprek.

Datum 09-10-2002 Door B. Met mevr. W.

Hoe/Waar schriftelijk Rol moeder

Inhoud: Uitnodiging adviesgesprek.

Datum 09-10-2002 Door B. Met mevr. F. en mevr. Z.

Hoe/Waar op buro vestiging Rol teamleider

Inhoud: MDO: Overleg naar aanleiding van zitting bij Hof. Betreffende naamswijziging nu afgesproken dat de Raad Ministerie zal laten weten nu niet te kunnen adviseren betreffende de naamswijziging, gezien het feit dat Hof nu ook om uitgebreid extern onderzoek van de kk vraagt, gezien de zorgen over de kk en een naamswijziging op dit moment ons inziens dus niet in het belang is van de kk.

Datum 18-10-2002 Door Admin Met mevr. W.

Hoe/Waar telefonisch Rol moeder

Inhoud: Moeder laat via de administratie weten dat de afspraak met de raadsonderzoeker voor a.s. maandag geen doorgang kan vinden, omdat zij en de kinderen op vakantie zijn. Moeder zegt op 28/10 of 29/10 weer contact te zullen opnemen met de raadsonderzoeker om een nieuwe afspraak te maken.

Datum 21-10-2002 Door B. Met dhr. L.

Hoe/Waar op buro vestiging Rol vader

Inhoud: Advies inzake de naamswijziging gesproken.

Datum 28-10-2002 Door B. Met mevr. W.

Hoe/Waar telefonisch Rol moeder

Inhoud: Moeder belt naar de Raad. Zij zou vandaag bellen om een nieuwe afspraak te maken. Er zijn volgens haar echter allerlei hectische dingen tussengekomen waardoor zij nu geen afspraak kan maken, maar zegt hier later deze week over terug te bellen. Tegen moeder gezegd dat ik dan graag een afspraak wil maken over een tijdstip waarop zij de raadsonderzoeker zal terugbellen en dat ik dan meteen een afspraak met haar wil maken om het advies met de kk te bespreken. Met moeder afgesproken dat zij mij a.s. donderdag 31 okt. tussen 9.00 en 10.00 uur zal bellen om een afspraak te maken. Moeder zegt hiervoor haar best te zullen doen.

Datum 31-10-2002 Door B. Met mevr. W.

Hoe/Waar telefonisch Rol moeder

Inhoud: Moeder belt zoals afgesproken naar de Raad. Zij wil in eerste instantie weten wat de bedoeling is van het gesprek met haar en de kk. Moeder vertelt dat dit gesprek bedoeld is om het advies van de Raad te bespreken. Moeder vraagt zich af of dit ook met de kk moet. Moeder uitgelegd dat gezien het feit dat X twaalf jaar is, de Raad het van groot belang vindt om het advies en rapport met hem te bespreken. Gezien het gegeven dat de raadsonderzoeker ook een gesprek met Y heeft gehad, lijkt het mij van belang dat het advies ook met Y wordt besproken. Moeder zegt dit met Y te zullen bespreken. Moeder vraagt opnieuw bedenktijd wanneer er dan een gesprek zou kunnen plaatsvinden. De kk hebben een erg druk programma en zij vraagt of dit gesprek niet gecombineerd kan worden. Uitgelegd dat ik het advies eerst met moeder wil bespreken en daarna met de kk, om aan te kunnen sluiten bij hun belevingswereld. Wanneer moeder dit wil, kan dit wel op dezelfde dag, aansluitend op elkaar. Moeder zegt toch eerst weer te willen overleggen met de scholen van de kk wanneer dit gesprek kan plaatsvinden. Moeder uitgelegd dat het vervelend is dat het erg lang duurt voordat er een afspraak gemaakt kan worden en uitgelegd dat ik het jammer vind dat zij de vorige afspraak op een dag heeft afgebeld dat ik niet aanwezig was, terwijl ik mijn werkdagen duidelijk in de brief vermeld had, waardoor ik toen al geen nieuwe afspraak met haar heb kunnen maken. Moeder vertelt dat zij de brief van de raadsonderzoeker pas een dag daarvoor had ontvangen, terwijl deze door de raadsonderzoeker al ruim veertien dagen daarvoor was verzonden. Toch met moeder een afspraak gemaakt voor een gesprek op dinsdag 12 november 2002. Moeder zei met de scholen te zullen overleggen. Moeder verzocht om, wanneer de afspraak niet door kan gaan mij hierover op maandag 4 november tussen 9.00 uur en 10.00 uur te bellen.

Datum 05-11-2002 Door H. Met mevr. W.

Hoe/Waar telefonisch Rol moeder

Inhoud: Moeder heeft via de telefooncentrale laten weten dat zij de betreffende personen nog niet te pakken heeft gekregen en daarom nog niet naar de raadsonderzoeker gebeld heeft.

Datum 11-11-2002 Door B. Met mevr. W.

Hoe/Waar telefonisch Rol moeder

Inhoud: Moeder belt om de afspraak van morgen te annuleren. Volgens moeder is het een praktisch probleem dat de afspraak niet door kan gaan. Zij heeft overleg gehad met de school van X en deze leken het ook te belastend voor X om naar de Raad te komen voor een gesprek, omdat hij al erg druk is op de middelbare school en ook huiswerk heeft en zo. Daarnaast kleven er voor de kinderen volgens moeder ook nare herinneringen aan het gebouw van de Raad. Moeder kan morgen ook niet. Moeder het voorstel gedaan dat ik ook bij haar thuis wil komen om het advies met haar en de kinderen te bespreken als zij dit prettiger vindt. Moeder lijkt het geen goed idee dat ik daarvoor bij haar thuiskom. Moeder zegt dat X ook geen behoefte heeft aan een gesprek met de raadsonderzoeker, hij heeft tenslotte zijn mening al kenbaar gemaakt en dat is voor hem voldoende. Zij doet het voorstel dat X naar de Raad belt om het advies telefonisch te horen van de raadsonderzoeker. Moeder uitgelegd dat dit mij niet zo'n goed idee lijkt voor een kind en juist liever een gesprek met X heb om zijn vragen ook goed te kunnen beantwoorden. Moeder vraagt of het advies dan negatief is. Moeder teruggegeven dat ik juist graag een gesprek wil om het advies te bespreken. Uiteindelijk met moeder een afspraak gemaakt voor een gesprek op de Raad om het advies met haar te bespreken op 2 december 2002, na de vakantie van de raadsonderzoeker. Afgesproken dat ik in dit gesprek met moeder zal bespreken hoe het advies dan het beste overgebracht kan worden naar de kinderen.

Datum 02-12-2002 Door Admin Met mevr. W.

Hoe/Waar telefonisch Rol moeder

Inhoud: Moeder laat weten dat de afspraak van vandaag niet door kan gaan omdat zij ziek is. Zij zal zelf weer contact opnemen met de raadsonderzoeker om een nieuwe afspraak te maken.

Datum 02-12-2002 Door B. Met mevr. F.

Hoe/Waar op buro vestiging Rol teamleider

Inhoud: WB: overleg naar aanleiding dat moeder opnieuw de afspraak met de raadsonderzoeker heeft geannuleerd. Afspraak gemaakt dat de raadsonderzoeker moeder nog eenmaal schriftelijk uitnodigt om het advies te bespreken, en de wijze waarop dit met de kk besproken kan worden. Wanneer moeder opnieuw de afspraak niet nakomt zal het conceptrapport ter inzage aan haar en de kinderen gezonden worden met de mogelijkheid om dit rapport en het advies dan alsnog met haar en de kinderen te bespreken.

Datum 03-12-2002 Door B. Met mevr. W.

Hoe/Waar schriftelijk Rol moeder

Inhoud: Moeder schriftelijk uitgenodigd om advies te bespreken.

Datum 05-12-2002 Door B. Met mevr. W.

Hoe/Waar telefonisch Rol moeder

Inhoud: Moeder laat weten dat zij de brief van de Raad ontvangen heeft, ondertussen weer beter is en a.s. maandag op het gesprek op het bureau van de Raad zal komen.

Datum 09-12-2002 Door B. Met mevr. W.

Hoe/Waar schriftelijk Rol moeder

Inhoud: Conceptrapport verzonden.

Datum 09-12-2002 Door B. Met X en Y

Hoe/Waar schriftelijk Rol kinderen samen

Inhoud: Conceptrapport verzonden.

Datum 09-12-2002 Door B. Met dhr. L.

Hoe/Waar schriftelijk Rol vader

Inhoud: Conceptrapport verzonden.

Datum 09-12-2002 Door B. Met mevr. W.

Hoe/Waar op buro vestiging Rol moeder

Inhoud: Met moeder en haar partner het advies inzake de naamswijziging besproken. Tevens met moeder besproken hoe het advies het beste naar de kinderen overgebracht kan worden. Moeder blijft erbij dat het voor de kk te belastend is om naar de Raad te komen. Het gebouw en de mensen roepen teveel vervelende herinneringen op aan het vorige onderzoek naar de omgangsregeling en de angst van de kk om hun vader hier tegen te komen. Moeder zal het advies met de kinderen mondeling bespreken. Moeder nogmaals aangeboden dat de raadsonderzoeker ook bij haar thuis wil komen om het advies met de kk te bespreken, maar dit lijkt haar niet nodig. Afgesproken dat de raadsonderzoeker het conceptrapport naar moeder en de kk zal zenden en moeder dit met de kk zal doornemen. Moeder en de kk zullen tevens nog de gelegenheid krijgen om op het conceptrapport te reageren oftewel in een gesprek, telefonisch of schriftelijk.

Datum 09-12-2002 Door B. Met ouder

Hoe/Waar schriftelijk Rol ouder(s)

Inhoud: Inzage conceptrapport

Datum 11-12-2002 Door B. Met dhr. L.

Hoe/Waar telefonisch Rol vader

Inhoud: Vader belt naar aanleiding van de ontvangst van het conceptrapport. Vader dringt er op aan en verwacht dat de Raad haar onderzoek niet afsluit omdat het advies niet met de kk is besproken. Vader heeft er geen enkel vertrouwen in hoe moeder het advies naar de kk zal overbrengen. Vader vindt dat de Raad nu negatief moet adviseren betreffende het verzoek van moeder tot naamswijziging, omdat zij niet de gelegenheid geeft om de Raad met de kinderen het advies te laten bespreken. Vader uitgelegd dat dit los staat van het advies, omdat dit al tijdens het onderzoek is geformuleerd en daarin zijn wel beide kinderen gesproken en dit gesprek is ook meegenomen in het advies. Vader uitgelegd dat ik graag het advies met betrokken partijen wil bespreken, maar wij moeder niet kunnen dwingen om de Raad dit met de kk te laten bespreken, maar zoals vader ook heeft kunnen lezen in het rapport heeft de Raad moeder wel verschillende mogelijkheden geboden om het advies met de kk te bespreken. Tevens vader nog aangegeven dat de Raad wel het conceptrapport naar de kk heeft gezonden met nog de mogelijkheid om hier te komen voor een gesprek, telefonisch of schriftelijk te reageren op het conceptrapport. Vader heeft er geen enkel vertrouwen in dat dit rapport ook daadwerkelijk bij de kk terecht zal komen. Vader blijft bij zijn standpunt dat hij van mening is dat de Raad het onderzoek niet kan afronden alvorens het advies met de kk te bespreken. De uitleg van de raadsonderzoeker is niet bevredigend voor vader en de raadsonderzoeker heeft vader voorgelegd dat hij ook contact kan opnemen met de teamleider van de raadsonderzoeker. Vader zegt dit wel te willen doen, maar gaat er ook van uit dat de raadsonderzoeker de stappen met de teamleider besproken heeft. Vader heeft geen kritiek op de uitvoering van het onderzoek, maar wel op de afsluiting.

Datum 12-12-2002 Door M. Met dhr. L.

Hoe/Waar telefonisch Rol vader

Inhoud: Naar aanleiding van het telefoontje van gisteren vraagt hij of de Raad het conceptrapport niet zelf met de kinderen kan bespreken. Moeder houdt alles tegen. Als dit niet mogelijk is dan wil hij dat wij ons onthouden van advies. Afgesproken dat ik met onze juridisch medewerker de zaak zal bespreken. Ik bel hem terug.

Datum 16-12-2002 Door M. Met dhr. L.

Hoe/Waar telefonisch Rol vader

Inhoud: Na overleg met mw. P. (jur. medew) vader geïnformeerd over ons standpunt. Wij hebben het conceptrapport naar de kk persoonlijk gestuurd en er diverse malen (zie rapport) bij moeder op aangedrongen om naast het gesprek dat wij met de kk hebben gevoerd ook het rapport te bespreken. Wij zijn van mening dat er op dit moment het uiterste is gedaan om het rapport met de kk te bespreken. Dhr. L. is zeer teleurgesteld en gaat overwegen om de Raad aan te klagen. Hoewel ik zijn teleurstelling begrijp hem uitgelegd dat het niet in het belang van de kk is dat de Raad enige vorm van dwang zou uitoefenen zo dat al mogelijk is. Ook dat ziet hij wel maar hij blijft bij het standpunt dat de Raad het verzoek zou moeten afwijzen. Hij laat nog weten of hij morgen komt om het concept te bespreken.

Datum 16-12-2002 Door M. Met mevr. W.

Hoe/Waar telefonisch Rol moeder

Inhoud: Moeder belt naar de Raad. Zegt dat zij het conceptrapport vandaag pas heeft ontvangen en dus onmogelijk morgen op de afspraak kan komen om het te bespreken, omdat zij geen tijd heeft om het te lezen. Moeder vertelt dat ik het rapport een week geleden al heb verzonden. Moeder begrijpt ook niet dat het rapport zo lang onderweg is geweest. Het rapport dat aan de kinderen is gezonden heeft moeder nog helemaal niet ontvangen. Moeder wil eerst afwachten wanneer zij ook het rapport voor de kinderen heeft ontvangen alvorens een afspraak te maken om het rapport te bespreken. Moeder verzocht om de raads onderzoeker morgen om 10.30 of 15.30 te bellen of donderdag 19 december tussen 9.00 en 9.30 uur om in ieder geval een afspraak te maken voor inzage in het rapport met haar en de kinderen.

Datum 17-12-2002 Door G. Met dhr. L.

Hoe/Waar telefonisch Rol vader

Inhoud: Vader laat aan collegaraads onderzoeker weten dat hij overleg heeft gehad met teamleider, mevrouw M. en dat hij vandaag niet zal komen voor de bespreking van het conceptrapport, maar zijn reactie wel schriftelijk zal laten weten. Wanneer er vragen zijn kan hij gebeld worden.

Datum 17-12-2002 Door B. Met mevr. W.

Hoe/Waar telefonisch Rol moeder

Inhoud: Moeder belt naar de Raad. Zij heeft nog steeds het conceptrapport voor de kinderen niet ontvangen. Zij heeft al contact gehad met de PTT, maar deze verschuilen zich achter de kerstpost. Moeder verzoekt de raads onderzoeker om het rapport nogmaals naar de kinderen te zenden. Dit toegezegd. Tevens met moeder een nieuwe afspraak gemaakt voor inzage in het conceptrapport met haar en de kinderen. Voor moeder op 9

januari 2003 en voor de kinderen op 14 januari 2003.

Datum 17-12-2002 Door B. Met X en Y

Hoe/Waar schriftelijk Rol kinderen samen

Inhoud: Conceptrapport verzonden.

Datum 19-12-2002 Door B. Met dhr. L.

Hoe/Waar schriftelijk Rol vader

Inhoud: Vader schriftelijk op de hoogte gesteld van inzage in conceptrapport met de kinderen.

Datum 07-01-2003 Door B. Met dhr. L.

Hoe/Waar telefonisch Rol vader

Inhoud: Vader belt om te melden dat hij zijn reactie op het conceptrapport gisteren heeft verzonden naar de raadsonderzoeker.

Datum 07-01-2003 Door B. Met dhr. L.

Hoe/Waar schriftelijk Rol vader

Inhoud: Reactie op conceptrapport van vader ontvangen.

Datum 08-01-2003 Door Ru. Met mevr. W.

Hoe/Waar schriftelijk Rol moeder

Inhoud: Moeder belt om te zeggen dat zij niet aanwezig kan zijn bij de afspraak met de raadsonderzoeker op 9 januari 2003. Zij wil haar telefoonnummer niet geven, maar belt morgen de raadsonderzoeker.

Datum 09-01-2003 Door Fi. Met mevr. W.

Hoe/Waar telefonisch Rol moeder

Inhoud: Mevrouw belt met de mededeling dat de commentaren op de rapportage van haar en de kinderen inmiddels zijn opgestuurd. Zij wenst dat deze integraal in de rapportage verwerkt worden. Bij vragen hierover kan zij uiteraard gebeld worden.

Datum 15-01-2003 Door B. Met mevr. W.

Hoe/Waar schriftelijk Rol moeder

Inhoud: Reactie op conceptrapport van moeder ontvangen.

Datum 30-01-2003 Door B. Met mevr. F., mevr. Z. en mevr. P.

Hoe/Waar op buro vestiging Rol teamleider

Inhoud: Multidisciplinair overleg met teamleider, gedragsdeskundige en juridisch deskundige, mevr. P. naar aanleiding van de reactie van moeder en vader op het conceptrapport. Afspraak is gemaakt dat Raad de reacties van ouders als bijlage met het raadsrapport mee zal sturen naar het Ministerie van Justitie en de zaak zal afsluiten.

Datum 03-02-2003 Door B. Met Ministerie van Justitie

Hoe/Waar telefonisch Rol contactpersoon instelling

Inhoud: Ministerie belt op met de vraag wanneer zij ons rapport kunnen verwachten inzake de naamswijziging van de kinderen L. Van moeder hebben zij al wel enkele stukken ontvangen. Doorgegeven dat ik verwacht dat het rapport deze week nog verzonden zal worden.

Datum 03-02-2003 Door Fi. Met Intern Overleg

Hoe/Waar op buro vestiging Rol teamleider

Inhoud: Bij deze categorie niet van toepassing

Datum 04-02-2003 Door F. Met Min. van Justitie, Dir. bestuurszaken

Hoe/Waar schriftelijk Rol overige informanten

Inhoud: Adviesbrief

Datum 05-02-2003 Door F. Met Min. van Justitie, Dir. bestuurszaken

Hoe/Waar schriftelijk Rol overige informanten

Inhoud: Adviesbrief

Datum 05-02-2003 Door F. Met de heer L.

Hoe/Waar schriftelijk Rol vader

Inhoud: Rapport aan ouders

Datum 05-02-2003 Door F. Met mevr. W. en X

Hoe/Waar schriftelijk Rol moeder

Inhoud: Rapport aan ouders

Datum 05-02-2003 Door Fi. Met ouder

Hoe/Waar schriftelijk Rol ouder(s)

Inhoud: Eindrapport verstuurd

Datum 05-02-2003 Door Fi. Met kind

Hoe/Waar schriftelijk Rol kind

Inhoud: Eindrapport verstuurd

Datum 05-02-2003 Door Fi. Met Algemeen

Hoe/Waar schriftelijk Rol kind

Inhoud: Eindrapport naar ministerie

Besluiten

Soort besluit *Inhoud* Betreft kind *Overleg* met Rol

eindbesluit overige besluiten X F. teamleider

Toelichting:

Het Ministerie van Justitie geen advies geven betreffende het verzoek van moeder voor een naamswijziging.

Soort besluit *Inhoud* Betreft kind *Overleg* met Rol

eindbesluit overige besluiten Y F. teamleider

Toelichting:

Het Ministerie van Justitie geen advies geven betreffende het verzoek van moeder voor een naamswijziging."

D. Reactie verzoekster

In reactie op het standpunt van de minister van Justitie en op de als bijlage daarbij gevoegde stukken, deelde de gemachtigde van verzoekster de Nationale ombudsman per brief van 14 oktober 2004 onder meer het volgende mee:

"• T.a.v het niet willen adviseren over de naamswijziging

Achter de moverende redenen van de Raad geen advies te willen geven omtrent de naamswijziging, rijst het negatieve beeld op, dat de Raad heeft van mijn persoon. Mocht dit beeld een kern van juistheid of zelfs meer bevatten, dan valt dit alleen toe te schrijven aan mijn afschuwelijke ervaringen met de wederpartij voor en na de scheiding. De Raad heeft mijn kant van het verhaal nooit willen vernemen, maar leende zijn oor wel uitgebreid aan de wederpartij, blijkens een groot aantal rapporten.

Ik hou staande, dat het deze beeldvorming en de vermeende zorgen zijn om de kinderen, die tot het non-advies van de Raad hebben geleid.

Ik blijf dan ook onveranderd van mening dat de Raad de feitelijke omstandigheden van een stabiel gezin heeft genegeerd en buiten de richtlijnen van zijn eigen Normen 2000 is getreden. Opvallend was trouwens dat tijdens het klachtgesprek in Zutphen, de juridisch deskundige, mevrouw Lo. de opmerking maakte dat de Raad naast Normen 2000 nog andere normen hanteert. Ik vraag mij af waarop iemand die met de Raad te maken heeft zich nog op kan baseren als de Normen 2000 zo ruim gehanteerd worden.

(...)

"Omdat tijdens het onderzoek naar de (uitvoering van de) omgangsregeling de Raad zich zorgen maakte om de kinderen..." Dit is onjuist; het was tijdens het onderzoek naar de naamswijziging dat de Raad zich zorgen maakte.

• Het gesprek dat mevr. B. voerde met mijn kinderen

In de tweede alinea van pagina 3, geeft de heer N. geen reden te hebben te twijfelen aan de juiste uitvoering en professionaliteit van de raadsonderzoekster. Op mijn beurt twijfel ik niet aan zijn woorden, ik geloof ook, zoals ik elders las, dat zij ervaren is en goed met kinderen overweg kan. Bij mij rijst echter wel de vraag: heeft zij dan wel geduld met kinderen? De raadsonderzoekster heeft mijn beide kinderen in juli 2002 samen nog géén 10 minuten gezien en verklaart naderhand "dat het haar niet lukte hen op hun gemak te stellen door over andere dingen te praten." Dit suggereert dat mijn beide kinderen - volgens haar zeggen dan - tevoren al overstuur waren en dat ontken ik ten stelligste. Ik begeleidde mijn kinderen die dag naar de raad en tevoren hebben wij rustig en ontspannen in de wachtruimte doorgebracht, wachtend op de komst van de raadsonderzoekster. Mijn beide kinderen gingen in alle rust met haar mee naar de spelkamer, zij waren voor het gesprekje niet overstuur. Ruim binnen de 10 minuten waren beide kinderen door haar onderzocht en bij mij terug in de wachtruimte. In dit kader is het belangrijk te melden dat

mijn beide kinderen, onafhankelijk van elkaar, na afloop lieten weten dat deze raadsonderzoekster een nerveuze indruk op hen maakte en hen langdurig en indringend aangekeken had en dat zij dat als heel onprettig hebben ervaren. Deze opmerking van mijn kinderen kan ik herkennen omdat ik hetzelfde heb ervaren.

Als het deze raadsonderzoekster niet lukte mijn kinderen 'op hun gemak te stellen', rijst bij mij de vraag, waarom zij dan niet wat meer moeite - in tijd of op andere wijze - heeft gedaan dat wel te bereiken. Onderzoekster geeft ook aan "dat zij getracht heeft een prettige sfeer te creëren", en "dat het opvallend was dat ze nergens op in wilden gaan." Als zij slechts 5 minuten per kind uittrekt, en hen daarbij strak en doordringend aankijkt, zoals mij zelf overkwam, dan "zoeken zij geen oogcontact" met wie ook en kijken weg, ondergaan het als een verhoor en wordt het onmogelijk je op je gemak te voelen en 'resoneren zij mee met de ideeën en opstelling van de moeder jegens vader'. Een onheuse opmerking die mij voluit geraakt heeft, omdat ik mij - tot dit moment - nooit negatief in hun bijzijn over hem uitliet en dit kan ik aannemelijk maken.

De onderzoekster en haar leidinggevendenden zijn van mening dat de duur van een gesprek in feite niet relevant is, omdat dit evenzeer informatie kan opleveren als een lang gesprek. Deze onderzoekster heeft er dus voor gekozen het gesprekje met mijn beide kinderen kort te houden. Tenminste had zij direct na haar contact met mijn kinderen haar zorgen naar mij moeten bespreken, ik was tenslotte aanwezig de dag van het onderzoek. Feit is nu dus, dat in deze paar minuten de zorgen over mijn kinderen zijn geboren en werd overwogen om het lopende naamswijzigingsonderzoek om te buigen tot een beschermingsonderzoek! We praten over kinderen niets zo veranderlijk als zij.

Een kort gesprek aldus, met verstrekking gevolgen zónder de wettelijke vertegenwoordigster hierin te kennen!

Pas vele maanden later, toen ik in maart 2003 bij de Raad te Arnhem een klachtgesprek voerde over de wijze waarop het gehele naamswijzigingonderzoek was uitgevoerd, vertelde mevrouw F. mij bijna terloops- tot mijn verbijstering- dat er zorgen over mijn beide kinderen zijn, zodanig zelfs dat een beschermingsonderzoek is overwogen. Op mijn vraag waarom dit niet met mij is gecommuniceerd antwoordde de teamleidster dat 'de zorgen onvoldoende gronden hadden om tot een beschermingsonderzoek over te gaan en dat dit om die reden niet met mij besproken was.' En oordeelde verder dat 'dit alles wellicht beter met moeder besproken had moeten worden.'

- T.a.v. het feit dat de zorgen over de kinderen nooit met mij besproken zijn.

Op pagina 4, geeft de heer N. zeer uitvoerig blijk van dat hij de brief van 10 december 2003 van mevrouw V. nauwkeurig heeft gelezen, dat zij daarin volgens hem voldoende duidelijk heeft gemaakt dat zij de mening van de klachtencommissie in deze kan volgen en er nog eens nadrukkelijk op wijst dat de Raad deze zorgen wel degelijk eerder met moeder

had willen bespreken, maar daartoe om verschillende redenen geen mogelijkheid had. Die verschillende redenen blijken een vakantieperiode en het afzeggen van een afspraak te zijn geweest.

Ik wil er met nadruk op wijzen dat tussen het moment dat mevrouw B. mijn kinderen sprak, 15 juli 2002 en het moment van het klachtgesprek, 5 maart 2003 héél véél tijd zit. Het is werkelijk te bizar voor woorden te stellen dat in dit lange tijdsbestek - namelijk 8 maanden - geen gelegenheid in de agenda's was geweest om dit met moeder te communiceren. 15 Juli 2002 en de afspraak op 9 december 2002, toen het advies ten aanzien van de naamswijziging werd besproken, zijn al twee mogelijkheden! Bovendien is de versie van mevrouw V. nieuw in de klachtbespreking; mevrouw F. namelijk gaf er blijk van zich te realiseren dat de Raad tekort is geschoten in deze en dat een en ander beter gecommuniceerd had moeten worden."

E. Reactie minister van Justitie

1. Op 27 oktober 2004 legde de Nationale ombudsman de reactie van verzoekster voor commentaar voor aan de minister. Daarbij verzocht de Nationale ombudsman de minister de volgende vragen te beantwoorden:

"1. In het verslag van het gesprek dat op 5 maart 2003 plaatsvond tussen medewerkers van de Raad voor de Kinderbescherming en verzoekster en haar gemachtigde staat onder ad 1 onder meer het volgende vermeld: "Temeer daar de Raad wel af kan wijken van Normen 2000 maar dit dan ook duidelijk moet verantwoorden naar de cliënten en in het dossier."

Is hiermee bedoeld te zeggen dat in dit geval afgeweken zou zijn van Normen 2000? Zo ja, op welke wijze dan? Zo nee, wat is hiermee dan bedoeld?

2. Uit de brief van 14 juli 2003 van de adjunct-directeur van de Raad aan verzoekster blijkt dat verzoekster op 18 april 2003 is gehoord over haar klacht. Is van dit gesprek een verslag gemaakt? Zo ja, dan ontvang ik daarvan graag een afschrift. Zo nee, waarom niet?

3. Hoe lang hebben de gesprekken met de kinderen op 15 juli 2002 geduurd? Is van deze gesprekken een verslag opgesteld? Zo ja, dan ontvang ik daarvan graag een afschrift. Zo nee, waarom niet?

Is het gebruikelijk dat slechts éénmaal wordt gesproken met de kinderen?

4. Op basis van welke feiten en omstandigheden heeft de raadsmedewerker geconcludeerd dat de kinderen "vooral lijken mee te resoneren met de ideeën en opstellingen van moeder ten aanzien van vader"?

5. Wat was de reden om een beschermingsonderzoek te overwegen?

Verder geeft u in uw reactie van 10 september 2004 onder ad B. onder meer aan dat de Raad om verschillende redenen geen gelegenheid had om de bij de Raad ontstane zorgen eerder met verzoekster te bespreken. Hiermee heeft u echter niet aangegeven waarom dit niet tijdens het gesprek op 9 december 2002 had gekund dan wel tijdens het gesprek op 15 juli 2002 zoals verzoekster aanvoert."

2. In reactie op de reactie van verzoekster en in antwoord op de specifieke vragen van de Nationale ombudsman, liet de minister van Justitie de Nationale ombudsman op 28 december 2004 weten dat hij de Raad voor de Kinderbescherming om een reactie had gevraagd. Die schriftelijke reactie hield het volgende in:

"In Normen 2000 wordt gesteld dat uitgegaan dient te worden van de feitelijke omstandigheden, zoals deze worden aangetroffen, en niet van het ontstaan van omstandigheden en in de rol die ieder der ouders hierbij gespeeld heeft.

In dit geval was de procedure rond een eventueel vast te stellen omgangsregeling tussen de vader en de kinderen nog niet afgerond op het moment van indiening van het verzoek tot naamswijziging. Dit maakte dat de raad niet om deze informatie heen kon en dus de voorgeschiedenis tussen de ouders moest meenemen in het onderzoek naar naamswijziging om tot een goede afweging in het belang van de kinderen te kunnen komen. Er was derhalve sprake van een andere situatie dan waar Normen 2000 normaal op toeziet. Hoewel in het verslag de suggestie wordt gewekt dat er is afgeweken van Normen 2000, is dat niet het geval. Bedoeld is dat er in het algemeen gesproken wel situaties denkbaar zijn waarin de Raad kan afwijken van Normen 2000.

(...)

Er wordt van een gesprek als hier bedoeld in het algemeen geen verslag gemaakt. Wel worden tijdens het gesprek aantekeningen gemaakt die gebruikt worden bij het opstellen van de uiteindelijke beslissing op de klacht. Daarna worden deze aantekeningen vernietigd. Ook in de zaak van mevrouw W. is aldus gehandeld. Er is derhalve geen verslag van het gesprek van 18 april 2003 gemaakt.

(...)

Het gesprek met de kinderen heeft ongeveer 10 minuten geduurd; het is zo kort gehouden omdat volgens de raadsonderzoeker de kinderen er ongemakkelijk bij zaten. Daardoor ontstond bij haar de indruk dat het gesprek zelf beschadigend voor de kinderen zou kunnen werken. Van dit gesprek is, zoals gebruikelijk in dit soort zaken, geen verslag gemaakt. Er zijn aantekeningen gemaakt, die na verwerking ervan in een rapport bij afsluiting van het onderzoek worden vernietigd.

Is het gebruikelijk dat slechts éénmaal wordt gesproken met de kinderen? Ja, dat is gebruikelijk in dit soort zaken.

(...)

Deze conclusie werd getrokken naar aanleiding van het gesprek met de kinderen. Het leek erop dat de kinderen 'een lesje opdreunden' en niet zeiden wat zij zelf dachten en vonden. Deze indruk werd met name gewekt door het taalgebruik dat de kinderen bezigden.

(...)

Het gesprek met de kinderen gaf, zoals hierboven geschetst, aanleiding tot zorg. Men vroeg zich af in hoeverre de kinderen iets anders mochten denken of vinden dan moeder, en hoe het mogelijk was dat het jongste kind, Y, al zo'n uitgesproken mening over vader kon hebben terwijl zij nog zeer jong was toen vader wegging uit het gezin.

Er is toen overwogen een beschermingsonderzoek in te stellen, maar omdat er in het kader van de omgangsregeling op verzoek van het Hof een psychologisch onderzoek naar de kinderen door FORA uitgevoerd zou gaan worden, is daartoe toen niet besloten.

(...)

De Raad heeft op 15 juli 2002 zowel het gesprek met de kinderen gevoerd, als ook een telefonisch gesprek met vader en een gesprek met moeder. De informatie uit deze gesprekken zijn in het multidisciplinaire overleg (MDO) van 3 september 2002 met een vervolg daarvan op 11 september 2002 besproken. In dat overleg konden de zorgen over de kinderen pas aan de orde komen, en is afgesproken hoe de Raad verder zou handelen (zie ook bijlage 2, bijgevoegd bij mijn brief d.d. 23 augustus 2004).

Op 26-09-2002 vond er in het kader van de omgangsregeling een zitting van het Hof plaats, waarbij zowel de raad als moeder en vader aanwezig waren. Ter zitting zijn de zorgen over de kinderen aan de orde gekomen en heeft het Hof, zoals gezegd, een onderzoek door FORA gelast. Moeder wist derhalve dat de Raad zich zorgen maakte over de kinderen, en dat is ook in het gesprek van 9 december 2002 aan de orde gekomen. Maar er is niet met haar besproken dat de Raad ook een beschermingsonderzoek overwogen had; tijdens het onderzoek is daar zoals gezegd in mijn brief van 23 augustus om verschillende redenen geen gelegenheid toe geweest; tijdens het adviesgesprek op 9 december is mogelijk de noodzaak om dat te zeggen niet voldoende onderkend, ook al omdat feitelijk niet tot de uitvoering van een dergelijk onderzoek is overgegaan. Achteraf gezien was het beter geweest dat de Raad dit expliciet op 9 december 2002 met moeder had besproken."

F. Nadere reactie verzoekster

1. De nadere reactie van de minister van Justitie werd op 6 januari 2005 aan verzoekster voorgelegd. Daarbij werden haar de volgende vragen gesteld:

"1. Uit de door de Raad overgelegde contactjournaals blijkt dat de Raad mevrouw W. per brief van 29 april 2002 heeft uitgenodigd voor een gesprek op 14 mei 2002. Op 13 mei 2002 heeft mevrouw W. de Raad telefonisch laten weten dat deze afspraak niet kon doorgaan aangezien zij deze brief net had ontvangen en zij met vakantie ging.

Kunt u aangeven wanneer mevrouw W. in die periode met vakantie is geweest?

2. Uit het contactjournaal van 28 oktober 2002 blijkt dat mevrouw W. op dat moment geen nieuwe afspraak kon maken omdat er "allerlei hectische dingen tussendoor waren gekomen". Wat waren deze dingen waardoor het voor haar tijdens dat gesprek onmogelijk was om alvast een nieuwe afspraak te maken?

3. Uit het contactjournaal van 31 oktober 2002 blijkt verder dat mevrouw W. - alvorens een nieuwe afspraak te kunnen maken - eerst met de scholen wilde overleggen. Het was mevrouw W. echter reeds op 18 oktober 2002 bekend dat de raadsonderzoeker een afspraak met de kinderen wilde maken. Waarom heeft mevrouw W. niet eerder met de scholen overleg gevoerd over wanneer deze afspraak zou kunnen plaatsvinden?

4. Is het juist dat mevrouw W. het voorstel van de raadsonderzoeker van 11 november 2002 om het advies bij haar thuis met de kinderen te bespreken, heeft afgewezen? Zo ja, wat was hiervoor de reden?

5. Verder blijkt uit de stukken dat mevrouw W. het te belastend voor de kinderen vond om naar de Raad te komen omdat zij nare herinneringen zouden hebben aan het gebouw en de mensen. Het gesprek met de kinderen is echter, zoals mevrouw W. zelf stelt, maar van korte duur geweest.

Welke nare herinneringen hebben de kinderen hieraan overgehouden en is mevrouw W. in staat geweest deze (enigszins) weg te nemen?

6. Heeft mevrouw W. in haar schriftelijke reactie op het raadsrapport aangegeven dat zij wenste dat de kinderen met een andere achternaam zouden worden aangeduid?"

2. Per brief van 24 februari 2005 antwoordde verzoekster als volgt:

"Door de raad is onderzoek gedaan inzake naamswijziging en toch wordt steeds opnieuw de omgangsregeling erbij betrokken, terwijl dit volgens Normen 2000 niet met elkaar in verband gebracht mag worden. Uit het antwoord van de raad blijkt duidelijk de gemaakte koppeling tussen omgang en naamswijziging, terwijl Normen 2000 overduidelijk aangeeft - men citeert zelfs het bewuste zinnetje uit Normen 2000 in hun commentaar - dat men uit dient te gaan van de feitelijke omstandigheden, zoals deze werden aangetroffen en niet van het ontstaan van de omstandigheden en de rol die ieder der ouders hierbij gespeeld heeft.

(...) Er is in mijn geval door de Raad niet uitgegaan van de feitelijke omstandigheden zoals die in mijn gezin werden aangetroffen, maar er is in mijn geval uitgegaan van het ontstaan van die omstandigheden, hierdoor is een bizarre wending ontstaan, die zich vervolgens verder is gaan ontwikkelen.

(...) Ik heb wel aantekeningen; het gesprek heeft - voor beide kinderen - inclusief binnenkomst en kennismaking met hen, nog geen 10 minuten in beslag genomen. Ik zat in de wachtruimte en heb het allemaal kunnen aanschouwen en ben in de gelegenheid geweest van het gebeurde aantekeningen te maken. Ik betreur het dat de Raad geen verslag heeft gemaakt van het gesprek met mijn kinderen. Ik heb hele andere herinneringen aan de houding van mijn kinderen vóór het gesprek. Mijn kinderen waren juist trots op het feit dat zij zelf hebben kunnen aangeven welke naam zij willen dragen. Ik deel de bevindingen van de onderzoekster dan ook niet.

(...) Hier wordt weer de suggestie gewekt dat ik achter dit hele gebeuren zit en daar maak ik ernstig bezwaar tegen. (...) Ik maak bezwaar tegen het feit dat ik hier weer neergezet wordt als de moeder die haar kinderen onder druk zet, dit komt ook tot uiting bij hetgeen de man steeds over mij vertelt.

(...) Ik betreur het nog steeds dat - op basis van het bewust kort gehouden, eenmalige bezoekje op 15 juli 2002 naar aanleiding van een onderzoek naar de naamswijziging - de overweging om een beschermingsonderzoek in te stellen niet met mij is besproken. Wanneer deze zorgen zo groot waren had de onderzoekster op dat moment verdere actie moeten ondernemen. (...) Ik wil er nog eens op wijzen dat ik het niet eens ben met het beeld dat door de raad is neergezet van mijn kinderen en mijn persoon. Daarbij zijn mijn woorden verdraaid, waardoor er andere, onjuiste 'feiten' genoemd worden in de rapportage dan wij hebben gezegd en word ik in een negatief daglicht gezet.

(...)

Antwoord op de vragen van de ombudsman uit de brief van 6 januari 2005.

1. In het weekend van 11 en 12 mei 2002 kwamen wij na ruim 14 dagen vakantie terug.

(...) Op 13 mei 2002, begon, na ruim 14 dagen vakantie, weer een nieuwe werkweek en een afspraak van de raad was daarbij niet ingecalculeerd en moest derhalve afgezegd worden. (...)

2. De onmogelijkheid tijdens het gesprek al een nieuwe afspraak te plannen zat `m in het feit dat in mijn naaste vriendenkring een zeer tragisch sterfgeval was en de nabestaanden hebben voorafgaand hieraan en in die tijd, maar zeker ook daarna, erg veel aandacht en tijd van mij gevraagd. Ik heb dit aan de onderzoekster laten weten en zij toonde hiervoor begrip. (...)

3. Het was mij inderdaad op 18 oktober 2002 bekend dat de raad een gesprek met de kinderen wilde plannen. Deze datum echter, was het begin van de herfstvakantie. Dit hield in dat ik pas in de week van 28 oktober 2002 de scholen kon gaan benaderen. (...)

4. De stelling dat ik het voorstel van de raadsonderzoeker van 11 november 2002 heb afgewezen om het advies bij mij thuis te bespreken, is onjuist. De onderzoeker heeft mij niet in deze fase gemeld dat dit tot de mogelijkheden behoorde. (...)

5. Mijn kinderen vonden het heel vervelend om na hun gesprekje van 15 juli 2002, waarbij de onderzoekster hen lang en doordringend aankeek, nog eens naar de raad te komen. Ook hun vorige bezoek aan de raad, november 2001, had herinneringen achtergelaten. (...)

6. Ja. Voor de goede orde heb ik mijn commentaar op het conceptrapport meegezonden."

g. Overige informatie

Het raadsrapport dat de Raad voor de Kinderbescherming op 3 februari 2003 uitbracht luidt, voor zover van belang voor het onderzoek, als volgt:

"VERZAMELING GEGEVENS

Voorgeschiedenis;

Op (...) 1984 zijn de heer L., verder te noemen vader, en mevrouw W., verder te noemen moeder, getrouwd. Uit deze relatie zijn op 11 maart 1990 X en op 21 augustus 1993 Y geboren.

Bij beschikking van de rechtbank te Amsterdam d.d. 12 mei 1993 is X aan moeder toevertrouwd en is er een voorlopige omgangsregeling tussen vader en X vastgesteld van een zaterdag per twee weken van 10.00 uur tot 18.30 uur. De Raad wordt verzocht om een onderzoek te doen en te adviseren aangaande de definitieve omgangsregeling.

Bij beschikking van de rechtbank te Amsterdam d.d. 13 april 1994 wordt in het kader van de voorlopige omgangsregeling door de rechtbank vastgelegd dat vader X en Y eenmaal per twee weken mag zien, X twee uur en Y een kwartier. (...) Tevens wordt vastgelegd dat de omgangsregeling onder begeleiding zal plaatsvinden, welke ouders in onderling overleg overeen dienen te komen. Tevens wordt de Raad verzocht om een psychologisch onderzoek van de kinderen in te stellen.

Bij beschikking van de rechtbank te Amsterdam d.d. 13 juli 1994 wordt de echtscheiding tussen de ouders uitgesproken en wordt moeder bekleed met het ouderlijk gezag over X en Y. De beslissing omtrent de definitieve omgangsregeling wordt aangehouden.

Op 13 september 1994 wordt de echtscheiding tussen ouders ingeschreven.

Op 24 januari 1995 zijn X en Y onder toezicht gesteld door de Kinderrechter. Bij beschikking van de rechtbank te Amsterdam d.d. 25 januari 1995 wordt bepaald dat X en Y in het kader van de voorlopige omgangsregeling zo spoedig mogelijk contact met hun vader dienen te hebben. Er wordt een omgangsregeling vastgelegd van de 1e keer 15 minuten, de 2e keer 30 minuten, de 3e keer 45 minuten, 4e keer een uur, de 5e keer 2 uur en zo verder.

Bij beschikking van de rechtbank te Amsterdam d.d. 12 april 1995 worden ouders via de Raad doorverwezen naar 'het project proefomgangsregeling' en bepaalt dat het project de duur, tijd en plaats van de omgangsregeling bepaald. De rechtbank verzoekt het project om weer schriftelijk aan de rechtbank te rapporteren.

Bij beschikking van de rechtbank d.d. 22 november 1995 worden ouders opnieuw via de Raad verwezen naar 'het project proefomgangsregeling'. Tevens stelt de rechtbank een basis-proefomgangsregeling vast tussen vader en X en Y van 3 uur per week onder begeleiding waarbij het project de tijd en plaats van de omgang bepaald. De beslissing over de definitieve omgangsregeling wordt aangehouden.

Op verzoek van vader dient er op 18 januari 1996 een kort geding bij de rechtbank te Amsterdam. Hier wordt de afspraak gemaakt dat de omgangsregeling zo spoedig mogelijk opgestart dient te worden.

Bij beschikking van de rechtbank te Amsterdam d.d. 13 maart 1996 wordt er een voorlopige omgangsregeling vastgesteld van twee uur per week op zaterdag of zondag onder begeleiding van de broer van moeder.

Bij beschikking van de rechtbank te Amsterdam d.d. 10 september 1997 wordt vader het recht op omgang met de kinderen ontzegd tot 1 juli 1998. Met ingang van 1 juli 1998 wordt er een omgangsregeling tussen vader en de kinderen vastgesteld van eenmaal per veertien dagen een middag in het weekend van 14.00 uur tot 17.30 uur.

In het verzoekschrift van moeder d.d. 16 juni 1998 verzoekt zij om vader het recht op omgang te ontzeggen. Vader dient op 27 juli 1998 een verweerschrift in waarin hij aangeeft X en Y sinds april 1993 maar vier keer een kwartier gezien te hebben en verzoekt om de omgangsregeling niet te wijzigen, maar verzoekt om moeder te laten meewerken aan de omgangsregeling. Op de zitting bij de rechtbank te Arnhem d.d. 21 augustus 1998 wordt de Raad verzocht om de omgangsregeling te begeleiden.

In het raadsrapport d.d. 16 februari 1999 geeft de Raad aan dat Y, die dan 5,5 jaar oud is, door moeder niet is voorgelicht over wie haar vader is, terwijl dit door verschillende deskundigen wel aan moeder geadviseerd is. De Raad adviseert moeder om Y voor te lichten over haar vader. Tevens ziet de Raad geen mogelijkheden om de omgangsregeling te begeleiden en geeft de opdracht terug aan de rechtbank.

Na de zitting bij de rechtbank te Arnhem d.d. 25 maart 1999 volgt er op 9 april 1999 een beschikking van de rechtbank. In de beschikking wijzigt de rechtbank de beschikking van de rechtbank te Amsterdam d.d. 10 september 1997 en bepaalt dat er voor 1 juli 1999 driemaal een omgangsregeling tussen vader en X en Y bij de Raad dient te hebben plaatsgevonden, zonder moeder. Dat vader vanaf 1 juli 1999 de kinderen elke eerste zondag van de maand om 11.00 uur bij moeder ophaalt en om 17.30 uur de kinderen weer terugbrengt en dat moeder vader op de hoogte dient te stellen van gewichtige aangelegenheden aangaande de kinderen.

Op 16 juni 1999 stuurt de Raad een brief aan de rechtbank te Arnhem waarin de Raad aangeeft volgende de beschikking van de rechtbank afspraken te hebben gemaakt met moeder voor proefcontacten, maar dat moeder op geen enkele afspraak is verschenen en alleen de eerste afspraak heeft afgebeld. De conclusie van de Raad is dat moeder niet bereid is om haar medewerking te verlenen aan een omgangsregeling en de Raad geeft de opdracht terug aan de rechtbank.

Op 7 juni 1999 dient moeder een verzoekschrift in hoger beroep in en vraagt om vernietiging van de beschikking van de rechtbank te Arnhem d.d. 9 april 1999 en verzoekt om vader het recht op omgang te ontzeggen.

Op 30 juni 1999 dient vader een verweerschrift in en verzoekt om de beschikking van de rechtbank te Arnhem d.d. 9 april 1999 te bekrachtigen.

Op 5 oktober 1999 is er een zitting bij het Gerechtshof en in de beschikking van het Gerechtshof d.d. 26 oktober 1999 wordt de beschikking van de rechtbank te Arnhem d.d. 9 april 1999 bekrachtigd waarbij voor de in het dictum van die beschikking opgenomen datum '1 juli 1999' telkens moet worden gelezen '1 januari 2000'.

Op 19 juni 2000 dient er opnieuw een kort geding bij de rechtbank te Arnhem, waarbij het vonnis van de rechtbank is dat moeder wordt veroordeeld om de beschikking van het Gerechtshof d.d. 26 oktober 1999 na te leven. Er voor 1 september 2000 drie contacten tussen vader en de kinderen op de Raad dienen plaats te vinden, zonder moeder. Vader vanaf 1 september 2000 de kinderen elke eerste zondag van de maand bij moeder kan ophalen van 11.00 uur en om 17.30 uur weer kan terugbrengen. De rechtbank veroordeelt moeder tot een dwangsom wanneer zij in gebreke blijft iedere keer fl. 500,-, maximaal fl. 10.000,-. Op 1 maart 2001 laat de Raad in een brief aan de rechtbank weten dat het niet lukt om met moeder afspraken te maken om contact tussen vader en de kinderen tot stand te brengen en de Raad haar bemoeienissen zal beëindigen.

In het kort geding bij de rechtbank te Arnhem d.d. 25 juni 2001 wordt vastgelegd dat moeder de omgangsregeling dient na te leven en concrete afspraken moet maken met de Raad voor begeleiding van de omgangsregeling. (...) Op 12 juli 2001 laat de Raad in een brief aan de rechtbank weten dat moeder, zoals was afgesproken in het kort geding, geen

contact heeft opgenomen met de Raad.

In een brief van de Raad aan de rechtbank te Arnhem d.d. 29 november 2001 laat de Raad weten dat er een poging is gedaan om contact tussen vader en de kinderen tot stand te brengen doordat er een gesprek met de kinderen heeft plaatsgevonden en er een eerste afspraak was gemaakt voor een contact tussen vader en de kinderen. In het gesprek met de kinderen maakt X de indruk erg overstuur te zijn, hij huilt en zegt zijn vader niet te willen zien, omdat hij weet wat deze in het verleden met hem gedaan heeft. Y reageert hierop door te zeggen dat zij haar vader ook niet wil zien. De Raad geeft in haar brief aan dat het onmogelijk is om op deze manier contact tussen vader en de kinderen tot stand te brengen. Beide kinderen, met name X, zijn gebaat bij een intensieve vorm van psychologische hulp om om te leren gaan met hun angst voor vader en een ander beeld van hem te verkrijgen. Moeder zegt de noodzaak voor deze hulp ook te zien en zegt hiertoe initiatieven te zullen ondernemen. De Raad geeft aan dat zij het niet in het belang van de kinderen acht om op dat moment een omgangsregeling te forceren.

Op 9 januari 2002 dient moeder een verzoekschrift in voor beëindiging van de omgangsregeling en informatieplicht. Moeder zegt bezig te zijn om psychologisch hulp voor de kinderen te krijgen, maar wil dat de omgangsregeling ook formeel wordt beëindigd. Daarnaast acht moeder ook de informatieplicht voor de kinderen te belastend wanneer zij regelmatig foto's en brieven naar vader op zou moeten sturen. Iedere associatie met vader zou te belastend zijn voor de kinderen, met name voor X.

Vader verzoekt in zijn verweerschrift d.d. 8 maart 2002 om moeder niet ontvankelijk te verklaren in haar verzoek.

Bij beschikking van de rechtbank te Arnhem d.d. 8 april 2002 staat vermeld dat X op 25 maart 2002 mondeling aan de rechter heeft laten weten geen contact te willen met vader. De rechtbank ontzegt vader het recht op omgang met de kinderen, omdat dit ernstig nadeel zal opleveren voor de ontwikkeling van de kinderen. De informatieplicht blijft wel gehandhaafd.

Op deze beschikking van de rechtbank te Arnhem heeft vader hoger beroep aangetekend en hierop is op 26 september 2002 een zitting bij het Gerechtshof geweest.

Huidige situatie:

Moeder woont samen met X en Y in een woning in W. (...)

Gesprek X

X stelt zich bij binnenkomst aan de raadsonderzoeker voor als X W. X geeft aan met de raadsonderzoeker alleen te willen praten over zijn naam. Op vragen van de raadsonderzoeker over school of dat hij aan sport doet, zegt X het daar liever niet over te

hebben. Hij is gekomen om over zijn naam te praten. Gedurende het hele gesprek vermijdt X oogcontact met de raadsonderzoeker, blijft hij op de vlakte en laat nauwelijks emoties zien.

(...)

Gesprek Y

Bij het begin van het gesprek probeert de raadsonderzoeker bij Y te informeren wanneer zij vakantie heeft van school en in welke groep zij zit. Y geeft meteen aan dat zij het daar niet over wil hebben en dat zij alleen komt om het over haar naam te hebben. Tijdens het hele gesprek ontwijkt Y grotendeels het oogcontact met de raadsonderzoeker en frunnikt zij constant aan een klein beertje dat zij heeft meegenomen. (...)

Y vertelt dat mamma en X thuis wel over de naamswijziging praten en dat zij dan luistert. Wanneer de raadsonderzoeker later aan Y vraagt wat zij nu wil, zegt zij daar eigenlijk niet over nagedacht te hebben.

Y vertelt dat wanneer de naamswijziging niet door zou gaan mamma dat niet leuk zou vinden en zegt later dat zij en X dat ook niet leuk zouden vinden.

INTERPRETATIE ONDERZOEKSGEGEVENS

(...)

Welke rol spelen ieder van de ouders in het leven van X en Y? Hoe is het contact tussen beide ouders en X en Y?

Moeder heeft de dagelijkse opvoedingsverantwoordelijkheid voor de kinderen en sinds de scheiding van ouders in 1993 wonen de kinderen bij moeder.

Vader speelt in de beleving van de kinderen een hele negatieve rol. X ervaart deze negatieve rol vooral vanuit de ervaringen die hij zich nog van vader kan herinneren en Y vanuit de verhalen van moeder en X. Moeder geeft in het gesprek aan dat zij naar de kinderen heel eerlijk wil zijn over vader en daarmee ook zoveel mogelijk antwoord probeert te geven op vragen die de kinderen hebben, maar niet in details te treden, zoals een vraag van X of moeder door vader geslagen is.

Vanuit de voorgeschiedenis, zoals deze eerder in het rapport staat omschreven, wordt zichtbaar dat er sinds de scheiding van ouders maar enkele contacten tussen vader en X en Y zijn geweest en deze van lang terug dateren. Tijdens de vele rechtszaken en contacten met de Raad is er getracht om het contact tussen vader en X en Y opnieuw op te starten, maar dit is tot op heden niet gelukt. Vanuit de voorgeschiedenis komt het beeld naar voren dat moeder de omgangsregeling steeds heeft weten te blokkeren. Vanuit het

raadsonderzoek dat in 2001 in het kader van de omgangsregeling heeft plaatsgevonden komt naar voren dat de kinderen gebaat zijn bij een intensieve vorm van psychologische hulp om om te leren gaan met hun angst voor vader en een ander beeld van hem te verkrijgen. Moeder laat in het gesprek weten dat zijzelf ondertussen enkele intakegesprekken met een psycholoog heeft gehad, maar dat de kinderen nog op een wachtlijst staan. Het is hierdoor tot op heden nog niet duidelijk wat de psychologisch hulp de kinderen heeft opgeleverd ten aanzien van het beeld van hun vader.

Wel is duidelijk dat dit een groot zorgpunt is, wat bevestigd wordt in de zitting bij het Gerechtshof op 26 september 2002 betreffende de omgangsregeling, waarbij het Gerechtshof de Raad vraagt om een uitgebreid psychologisch onderzoek van de kinderen.

(...)

Accepteren X en Y de huidige gezinssituatie? Welke effecten zal de naamswijziging op de gezinssituatie hebben?

Voor zover dit vanuit een kort gesprek met de kinderen geconcludeerd kan worden, lijken de kinderen de huidige gezinssituatie bij moeder wel te accepteren.

Een naamswijziging zou voor eenheid van naam in het gezin zorgen en misschien zorgen voor stabiliteit en rust in het gezin, maar anderzijds kan een naamswijziging ook de schijn van rust en stabiliteit in het gezin geven, omdat X met name de motivatie voor de naamswijziging lijkt te halen uit zijn negatieve beleving van vader en omdat hij 'hem' nooit meer wil zien. Y lijkt mee te gaan met haar moeder en broer, maar zelf niet zo goed te weten wat zij wil.

De Raad vraagt zich daarom af of dit wel het juiste moment is voor een naamswijziging, gezien de negatieve beleving van de kinderen van vader, waar ons inziens binnen een intensieve vorm van psychologische hulp aan gewerkt dient te worden en waarvan moeder in het gesprek ook bevestigt dat zij dit van belang vindt. De Raad is van mening dat de kinderen aangaande het verzoek tot naamswijziging vooral lijken mee te resoneren met de ideeën en opstelling van moeder ten aanzien van vader, hoewel moeder in het gesprek zegt dat zij dit doet omdat de kinderen het willen.

Conclusie

Kijkend naar de interpretatie van de onderzoeksgegevens, waarbij de criteria voor het inwilligen van een naamswijziging als leidraad zijn gebruikt, is de Raad van mening dat zij op dit moment geen advies kan geven over het verzoek om de naam van X en Y L. te wijzigen in W. Een belangrijke reden hiervoor is de zorg die de Raad heeft ten aanzien van de kinderen en hun angstige en negatieve beleving van vader, welke door het Gerechtshof gedeeld wordt gezien het verzoek aan de Raad voor een uitgebreid psychologisch

onderzoek van de kinderen in het kader van de mogelijkheden van een omgangsregeling tussen vader en de kinderen.

In de gesprekken met de kinderen valt op dat zij nauwelijks oogcontact met de raadsonderzoeker zoeken, X weinig emoties laat zien en de kinderen met een duidelijke opdracht naar het gesprek zijn gekomen doordat zij alleen willen praten over hun naam en niet over andere zaken die bij kinderen van deze leeftijd toch vaak een belangrijke rol in hun beleving spelen, zoals school en sport.

Een ander punt is dat er op dit moment geen duidelijkheid is over de effecten van de intensieve psychologische hulp op de beleving van de kinderen van hun vader en het Gerechtshof de Raad in het kader van de omgangsregeling gevraagd heeft om een uitgebreid psychologisch onderzoek van de kinderen.

De Raad is van mening dat er op deze laatste punten eerst meer duidelijkheid verkregen zal moeten worden, waardoor het geven van een advies betreffende de naamswijziging op dit moment onmogelijk is. Hoeveel tijd er nodig is om de effecten van de psychologisch hulp aan de kinderen te kunnen vertalen en hoeveel tijd een psychologisch onderzoek van de kinderen nodig heeft, is op dit moment niet in te schatten."

Achtergrond

1. Artikel 7, eerste lid van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek:

"De geslachtsnaam van een persoon kan op zijn verzoek, of op verzoek van zijn wettelijke vertegenwoordiger, door de Koning worden gewijzigd."

2. Normen 2000, Beleidsregels met betrekking tot de werkwijze van de Raad voor de Kinderbescherming, versie januari 2001.

"8.3.2. Naamswijziging

(...)

De raadsonderzoeker gaat uit van de feitelijke omstandigheden zoals hij deze aantreft. Hij verdiept zich dus niet in het ontstaan van omstandigheden en in de rol die ieder van de ouders hierbij gespeeld heeft. Hij draagt deze opstelling duidelijk uit naar de belanghebbenden.

(...)

- *Termijn*

Het onderzoek wordt afgerond binnen een termijn van drie maanden gerekend vanaf de ontvangst van het verzoek van het Ministerie van Justitie tot onderzoek. Deze termijn kan bij wijze van uitzondering met maximaal drie maanden worden verlengd. Het ministerie wordt hiervan schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte gesteld.

(...)

8.3.2.4. Uitbreiding naar onderzoek opvoedingsproblemen

Indien tijdens het onderzoek sprake is van een vermoedelijke schending van het fundamentele recht van een minderjarige op een gezonde en evenwichtige ontwikkeling en uitgroei naar zelfstandigheid en om die reden een maatregel overwogen moet worden kan de Raad ook daarnaar een onderzoek instellen. (...)

De raadsonderzoeker stelt de belanghebbenden daarvan schriftelijk in kennis."